हिन्दी, उर्दू, पंजाबी में एक साथ प्रकाशित दिल्ली सरकार की मासिक पत्रिका

अंकः जनवरी–मार्च 2015

दिल्ली

ਦਿੱਲੀ دلّی

दिल्ली के मुख्यमंत्री श्री अरविंद केजरीवाल द्वारका के जल शोधन संयंत्र का उद्घाटन करते हुए साथ में उपमुख्यमंत्री श्री मनीष सिसोदिया और स्थानीय सांसद श्री प्रवेश साहिब सिंह वर्मा।

दिल्ली के मुख्यमंत्री श्री अरविंद केजरीवाल दिल्ली डॉयलॉग कमीशन की पहली बैठक की अध्यक्षता करते हुए।

दिल्ली

अंक : जनवरी–मार्च 2015

प्रधान सम्पादक
सज्जन सिंह यादव

अतिरिक्त निदेशक
कुलानन्द जोशी

सम्पादक
नलिन चौहान

सम्पादकीय सहायक
कंचन आजाद, विनोद गुप्ता
चन्दन कुमार अमित कुमार
मनीष कुमार, उर्मिल बेनिवाल

छाया चित्र
सुधीर कुमार, श्याम नारायण उपाध्याय,
अजय कुमार, योगेश जोशी

"दिल्ली" पत्रिका में प्रकाशित रचनाओं में अभिव्यक्त विचार रचनाकारों के अपने हैं तथा दिल्ली सरकार का इनसे सहमत होना आवश्यक नहीं।

पत्राचार का पता
प्रधान सम्पादक
दिल्ली सूचना एवं प्रसार निदेशालय
दिल्ली सरकार
खंड सं. 9, पुराना सचिवालय, दिल्ली–110054
दूरभाष : 23819046, 23817926
फैक्स : 23814081
ई–मेल : delhidip@gmail.com

1

28वें पर्यटन उद्यान उत्सव का आयोजन

अर्न्तराष्ट्रीय महिला दिवस

8

इस अंक में...

हिन्दी

दिल्ली विधानसभा का दो दिवसीय सत्र 6
आजादपुर मंडी में बनेंगे पांच नये औषधालय 10
दिल्ली डॉयलॉग कमीशन की पहली बैठक 12
भारतेंदु नाट्य उत्सव का आयोजन 14
भ्रष्टाचार पर अंकुश लगाना प्राथमिकता 16
शपथ समारोह की झलकियां 18
दिल्ली ने मनाया अपना 66वां गणतंत्र दिवस समारोह 22
दिल्ली सरकार का लेखानुदान 24
गतिविधियां 26

पंजाबी

ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ 28ਵੇਂ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਪਾਰਕ ਉਤਸਵਦਾ ਉਦਘਾਟਨ 1
ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ 4
ਦਿੱਲੀ ਡਾਯਲਾਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੈਠਕ 6
ਗਜ਼ਬ ਤੇਰੀ ਅਦਾ ਤੋਂ ਭਾਰਤੇਂਦੂ ਨਾਟਕ ਉਤਸਵ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ 8
ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਆਪਣਾ 66ਵਾਂ ਗ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਸਮਾਰੋਹ 10
ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਲੇਖਾਨੁਦਾਨ 12
ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 14

उर्दू

نی میں 28ویں جشن سیاحت و باغبانی کا انعقاد 1
قوامی مہیلا دیوس 4
ئیلاگ کا پہلا اجلاس 6
تیری ادا سے بھارتیندوجشن ناٹک کا آغاز 8
نے منایا 66ویں یوم جمہوریت سماروہ 10
ومت کا بجٹ اجلاس 12
سرگرمیاں 14

जो कहा सो किया

बिजली के रेट आधे किये
पानी मुफ्त किया

बाकी वादे भी पूरे करेंगे

दिल्ली सरकार
दिल्ली टीम – स्वप्न करे साकार

अरविंद केजरीवाल
मुख्यमंत्री, दिल्ली सरकार

सू.प्र.नि./2179/2014-15

मिलकर दिल्ली को खुशहाल बनाएंगे

राजधानी में 28वें पर्यटन उद्यान उत्सव का आयोजन

दिल्ली के मुख्यमंत्री श्री अरविन्द केजरीवाल ने कहा कि अधिक से अधिक पौधे लगाकर और बागवानी को बढ़ावा देकर हम शहर को और हरा–भरा तो बनाने में कामयाब होंगे हीं, साथ ही साथ ऐसा करके प्रदूषण और ध्वनि प्रदूषण को भी नियंत्रित किया जा सकता है। उन्होंने कहा कि दिल्ली में इस प्रकार के उद्यान उत्सवों को बढ़वा दिया जाना चाहिए। श्री केजरीवाल ने ये विचार सैदुलाजाब स्थित पंचेन्द्रिय उद्यान में 28वें तीन दिवसीय पर्यटन उद्यान उत्सव का उद्घाटन करते हुए व्यक्त किए। इस अवसर पर दिल्ली सरकार के पर्यटन एवं गृह मंत्री श्री जितेंद्र सिंह तोमर, पर्यटन विभाग के सचिव श्री एस.एस. यादव, दिल्ली पर्यटन विकास निगम के प्रबंध निदेशक श्री रमेश तिवारी, महाप्रबंधक श्री रवि दधिच और उद्यान के क्षेत्र में ख्याति प्राप्त लोग भी उपस्थित थे।

मुख्यमंत्री ने इस अवसर पर पर्यटन उद्यान उत्सव की पृष्ठभूमि, महत्व और बागवानी के रोचक पहलुओं को दर्शाती शानदार स्मारिका का भी लोकार्पण किया।

दिल्ली पर्यटन ने दिल्ली सरकार, अतुल्य भारत के सहयोग से इस उत्सव का आयोजन किया है। यह उत्सव दिल्ली मे पिछले 27 वर्षों से विधिवत् तरीके से आयोजित किया जाता रहा है। इस वर्ष इस उत्सव का थीम लटकते हुए पौधों द्वारा खाली जगह पर हरियाली का अवलोकन है। इसी को दृष्टिगत उद्यान में हजारों प्रकार के रंग–बिरंगे फूलों वाले पौधों, लतिकाओं, बौने पौधों और सैकड़ों तरह की बिगनवेलिया आदि से सुसज्जित किया गया

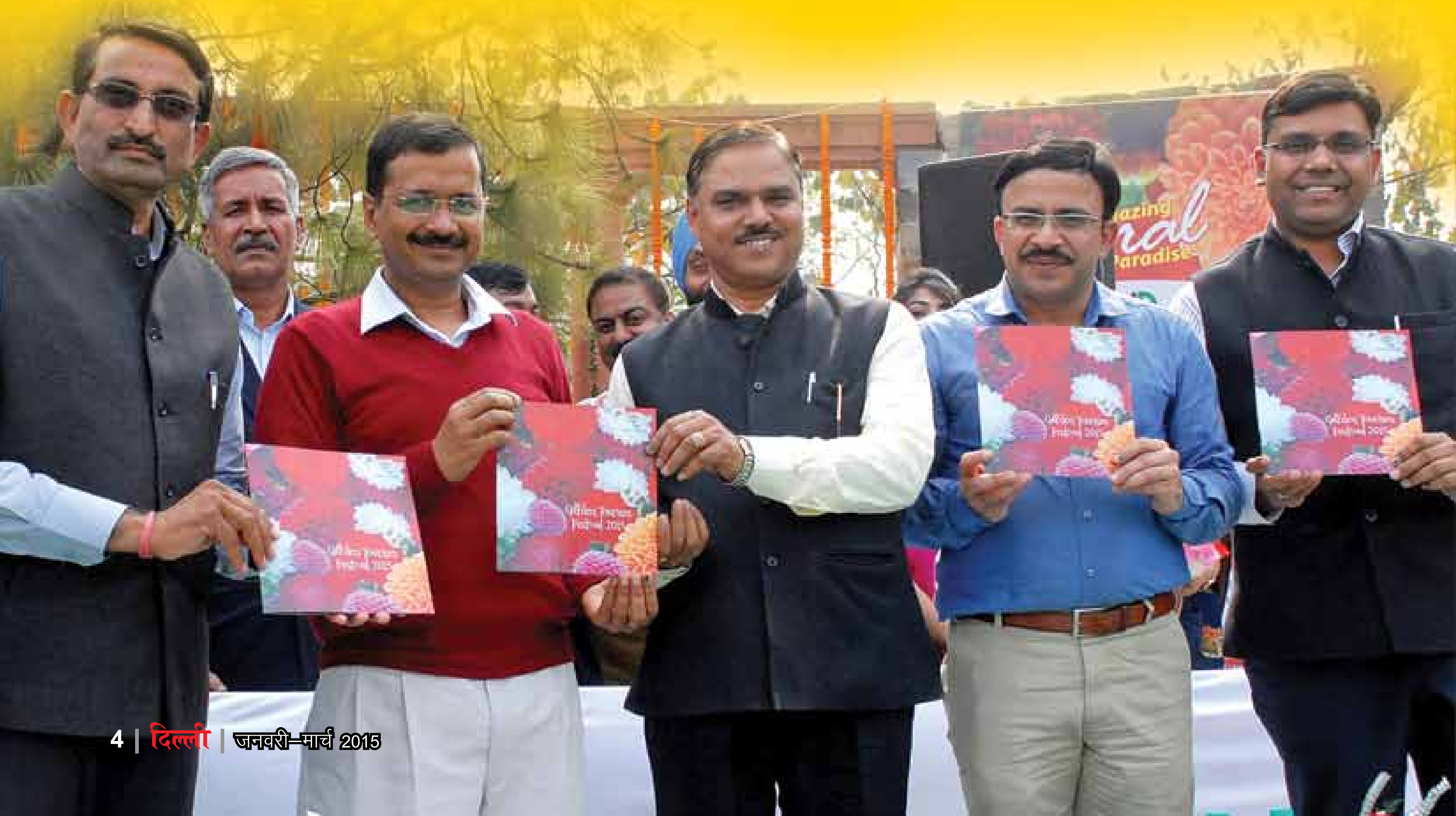

है। उद्यान की छटा देखते ही बनती है। उद्यान का वातावरण खिलखिलाते और महकते फूलों से सराबोर और खुशबूदार नजर आ रहा है।

वसंत ऋतु के मौसम में जहां चारों दिशाओं में खिलें फूलों की बहार ही बहार नजर आती हैं, जिसको देखकर ऐसा प्रतित होता है मानो पूरी धरा ने श्रृंगार किया हो, ऐसे में पंचेन्द्रिय पाक्र में इस पर्यटन उद्यान उत्सव के आयोजन का अपना अलग ही महत्व है। पंचेन्द्रिय उद्यान जो 20 एकड़ क्षेत्रफल मे फैला हुआ है, में मानव की पांचों इंन्द्रियों जिसमें देखना, सुनना, सूंघना, चखना और महसूस करना शामिल है। जिसमें देखने के लिए अनेक प्रकार के खुबसूरत फूल–पौधे, सुनने के लिए विंड चाइम ट्री, सूंघने के लिए अनेक खुशबूदार पेड़–पौधे, चखने के लिए फूडकोट में जायकेदार खानें और महसूस करने के लिए आर्ट ऑफ कालेज के छात्रों द्वारा बनाई गई कलाकृतियॉं। इसके अलावा इस उद्यान को अनेक भागों में बांटा गया है – खास बाग, नील बाग, कोर्ट ऑफ केक्टस, कोर्ट ऑफ पॉम, लिलिपूल, ट्री म्यूजियम, हर्बल गार्डन, अरोमेटिक गार्डन बटरफ्लाई पाक्र, और मैक्सिकों की महान कृति लबना आर्च इस उद्यान के आकर्षक है। भीड़–भाड़ से भरी जिंदगी में शांति के पलों के बिताने के लिए यह उद्यान अपना महत्व रखता है। ■

दिल्ली विधानसभा का दो दिवसीय सत्र

दिल्ली विधानसभा के दो दिवसीय सत्र के पहले दिन सभी विधायको ने शपथ ग्रहण की। विधानसभा के अस्थायी अध्यक्ष चौधरी फतेह सिंह ने सभी विधायकों को पद और गोपनीयता की शपथ दिलाई। सदस्यों ने हिन्दी, संस्कृत, उर्दू, मैथिली, भोजपुरी, पंजाबी और अंग्रेजी भाषा में शपथ ली।

सबसे पहले मुख्यमंत्री श्री अरविंद केजरीवाल और उपमुख्यमंत्री श्री मनीष सिसोदिया को शपथ दिलाई गई। इसके बाद मंत्रीमण्डल को शपथ दिलाई गई। नेता प्रतिपक्ष श्री विजेन्द्र गुप्ता को भी पद और गोपनीयता की शपथ दिलाई गई। सभी को शपथ प्रोटेम स्पीकर श्री फतेह सिंह ने दिलाई। श्री फतेह सिंह 1993–1998

में दिल्ली विधानसभा में उपाध्यक्ष पद पर रह चुके हैं। विधानसभा के पहले दिन कई पारंपरिक पोशाक में नजर आए।

शपथ ग्रहण के बाद विधानसभा अध्यक्ष का चुनाव हुआ। श्री रामनिवास गोयल सर्वसममति से विधानसभा के अध्यक्ष चुने गए। उपमुख्यमंत्री श्री मनीष सिसोदिया और नेता प्रतिपक्ष श्री विजेन्द्र गुप्ता श्री गायोल को अध्यक्ष आसन तक छोड़ने साथ–साथ गये। श्री गोयल 1993 से 1998 तक दिल्ली विधानसभा सदस्य रह चुके हैं।

मुख्यमंत्री श्री अरविंद केजरीवाल ने कहा कि वे विधानसभा अध्यक्ष श्री रामनिवास गोयल का दिल की गहराईयों से बधाई देते हैं और उन्होंने आशा प्रकट की कि वे संसदीय परम्पराओं की बेहतर तरीके से रक्षा करेंगे और दिल्ली के लोगों की अपेक्षाओं को पूरा करने के लिए सरकार को अपना भरपूर सहयोग प्रदान करेंगे। ■

अन्तर्राष्ट्रीय महिला दिवस

राजधानी में महिलाओं को सुरक्षा प्रदान करने के लिए सभी विधायकों तथा सरकार के अफसरों को प्रशिक्षित किया जाएगा तथा शिक्षा व्यवस्था को भी महिलाओं की सुरक्षा से जोड़ा जाएगा। उपमुख्यमंत्री श्री मनीष सिसोदिया ने महिला सुरक्षा के लिए सरकार की प्राथमिकताओं का जिक्र करते हुए कहा कि महिला अपराधों से पीड़ित महिलाओं को जल्द न्याय दिलाना सरकार की प्राथमिकता होगी। उन्होंने कहा कि सभी अदालतों में फास्ट ट्रैक कोर्ट बनाए जाएंगे।

उपमुख्यमंत्री श्री मनीष सिसोदिया महिला एवं बाल विकास विभाग द्वारा आयोजित जिला महिला सम्मान समारोह को संबोधित कर रहे थे। समारोह में महिला एवं बाल विकास मंत्री श्री संदीप कुमार, दिल्ली महिला आयोग की अध्यक्षा बरखा सिंह, सचिव महिला एवं बाल विकास विभाग धर्मपाल तथा महिला आयोग की सदस्य

सचिव श्रीमती अर्चना अरोड़ा विशिष्ट अतिथि के रूप में मौजूद थे। समारोह को संबोधित करते हुए श्री मनीष सिसोदिया ने कहा कि महिलाओं को सशक्त बनाकर ही सशक्त समाज का निर्माण किया जा सकता है। उन्होंने कहा कि महिलाओं के खिलाफ होने वाले अपराधों को कम करने के लिए जहां आवश्यक कदम उठाए जाएंगे वहीं पीड़ित महिलाओं को जल्द से जल्द न्याय दिलाने के लिए सरकार सभी अदालतों में फास्ट ट्रैक कोर्ड बनाने के साथ ही अन्य सभी आवश्यक कदम उठायेगी। उन्होंने कहा कि जस्टिस वर्मा कमेटी की रिपोर्ट को राजधानी दिल्ली में जल्द लागू किया जाएगा। सिसोदिया ने कहा कि महिला सुरक्षा के लिए सरकार सभी विधायकों तथा अफसरों के लिए एक प्रशिक्षण कार्यक्रम चलाएगी। उन्होंने कहा कि इसके अलावा स्वंयसेवकों को भी महिलाओं को सुरक्षित करने के गुर सिखाए जाएंगे। उन्होंने समारोह में उपस्थित सभी लोगों को महिला सुरक्षा की शपथ दिलाई। इस दौरान उन्होंने दिल्ली महिला आयोग की वार्षिक रिपोर्ट जारी करने के साथ ही महिला सशक्तिकरण की दिशा में उल्लेखनीय कार्य करने वाली महिलाओं को जिला महिला सम्मान से सम्मानित किया। इस सम्मान को प्राप्त करने वाली महिलाओं के बैंक खाते में 20 हजार रुपए की पुरस्कार राशि डाली गई है। उन्होंने कहा कि महिलाओं के प्रति विभाग को पहले से अधिक सजग व संवेदनशील बनाया जाएगा। ■

आजादपुर मंडी में बनेंगे पांच नये औषधालय

आजादपुर मण्डी में पांच नये औषधालय जल्द बनाए जाएंगे यह बात दिल्ली के विकास मंत्री श्री गोपाल राय ने आजादपुर मण्डी में हुई जनसुनवाई में कही। एपीएमसी द्वारा आजादपुर मण्डी के सभागार में प्रतिस्पर्धात्मक एवं पारदर्शी व्यापारिक गतिविधियों की समुचित व्यवस्था के लिए किसानों, आढतियों, माशाखोरों, ट्रांसपोर्टरों एवं मजदूरों के सुझाव हेतु जनसुनवाई का आयोजन किया गया। इस अवसर पर दिल्ली विधानसभा की उपाध्यक्ष श्रीमती वंदना कुमारी, विधायक श्री पवन शर्मा, श्री जनरैल सिंह और विकास विभाग तथा एपीएमसी के अधिकारी मौजूद थे।

इस अवसर पर विकास मंत्री ने मजदूरों की समस्या सुनते हुए उनके ईलाज के लिए विकास विभाग को अलग फंड बनाने का निर्देश दिया तथा उपस्थित चिकित्सा अधिकारी को समुचित ईलाज की व्यवस्था करने का निर्देश दिया साथ ही एपीएमसी के सफाई अधिकारी को मण्डी में सफाई व्यवस्था को सही करने का निर्देश दिया। इस अवसर पर एपीएमसी के अधिकारी को मजदूरों को लाइसेंस कार्ड जारी करने के भी आदेश दिए गए ताकि मण्डी में उन्हें काम करने में परेशानी न हो। उन्होंने कहा कि इसके लिए पंजीकृत मजदूर यूनियन द्वारा जारी कार्ड पर मजदूरों को लाइसेंस जारी किया जाएगा।

- **मण्डी में कार्यरत मजदूरों के ईलाज के लिए अलग फंड बनाने के निर्देश**
- **मण्डी में भ्रष्टाचार जल्द समाप्त होगा–विकास मंत्री**
- **आलू बेचने के लिए अलग स्थायी शैड की व्यवस्था**
- **मण्डी में सुरक्षा की समस्या का निदान जल्द**

श्री राय ने आढतियों एवं अन्य संबंधित लोगों द्वारा सुरक्षा की व्यवस्था की समस्या को सुनते हुए यह निर्देश दिया कि पूरे परिसर में सीसीटीवी कैमरे लगाए जाएं साथ ही सुरक्षा कर्मियों की संख्या भी बढ़ाई जाए। विकास मंत्री ने आगे निर्देश दिया कि

मण्डी के लोगों के लिए शिकायती पत्र पेटी की व्यवस्था कार्यालय में की जाए और उसकी निगरानी सीधे विकास मंत्रालय के कार्यलय के द्वारा की जाएगी।

विकास मंत्री ने मण्डी में भ्रष्टाचार समाप्त करने के लिए अधिकारियों को समुचित कदम उठाने के निर्देश दिए तथा मण्डी में काम कर रहे लोगों से अपील की कि अगर कोई अधिकारी या अन्य संबंधित लोग उन्हें तंग कर रहे हों या पैसे की मांग कर रहे हों तो इसकी सूचना तुरंत उनके पास पहुंचाई जाए ताकि उचित कदम उठाया जाए।

श्री गोपाल राय ने आलू बेचने वाले लोगों की समस्या के समाधान के लिए अलग स्थायी शैड की व्यवस्था करने का निर्देश एपीएमसी के अधिकारी को दिया। अभी तक इनके लिए कोई निश्चित स्थान तय नहीं है।

विकास मंत्री ने मण्डी में स्वच्छ पानी की व्यवस्था करने का भी निर्देश दिया साथ ही कहा कि अगर और जरूरत हो तो प्रत्येक दिन 50 टैंकर की व्यवस्था मण्डी में की जाए ताकि लोगों को स्वच्छ पानी उपलब्ध हो सके। ■

दिल्ली डॉयलॉग कमीशन की पहली बैठक

दिल्ली के मुख्यमंत्री श्री अरविंद केजरीवाल की अध्यक्षता में दिल्ली डायलॉग आयोग की पहली बैठक का आयोजित की गई। इस बैठक में उपमुख्यमंत्री श्री मनीष सिसोदिया, वित प्रधान सचिव, मुख्यमंत्री के सचिव, आयोग के सदस्य सचिव और डीयूएसआईबी के वित सचिव श्री आशीष जोशी और आयोग के उपाध्यक्ष श्री आशीष खेतान उपस्थित रहे। आयोग ने इन विषयों पर 20 टास्कफोर्स के गठन की सहमति दी। यह टास्क ग्रुप दिल्ली डायलॉग आयोग के अधीन बनाये जाएंगे और प्रत्येक टास्क ग्रुप के संयोजक को अपने ग्रुप के सदस्यों की संख्या निर्धारित करने का अधिकार होगा। यह टास्क ग्रुप विभिन्न विशेषज्ञों व आम जनता से राय लेकर अपने ग्रुप से संबंधित मुद्दे पर सरकार को योजना बनाने व घोषणा पत्र को लागू करने का फार्मूला बताएंगें।

इन मुद्दों पर पर टास्कफोर्स का गठन किया जाना है। महिला सुरक्षा, स्वच्छ पानी, बिजली, यमुना सफाई,

- **दिल्ली के मुख्यमंत्री श्री अरविंद केजरीवाल की अध्यक्षता में दिल्ली डॉयलॉग आयोग की पहली बैठक आयोजित।**
- **सार्वजनिक हितो के विषयों पर आयोग की पहली बैठक में २० टास्क फोर्स बनाने के निर्णय।**

जनशिकायत, साफ सुथरी दिल्ली, चिकित्सा, दिल्ली देहात, व्यापर, जॉब व जॉब सुरक्षा, प्रदूषण, परिवहन, अनधिकृत कालोनी, झुग्गी झोपड़ी व जेजे क्लस्टर, महंगाई यातायात, तेजी से न्याय, मोबाईल पर सरकार, वाईफाई तथा सीसीटीवी कैमरें शामिल हैं। आयोग के उपाध्यक्ष श्री आशीष खेतान ने बताया कि जल्द ही टास्क ग्रुप के संयोजक नियुक्त कर दिये जाएंगे। सभी टास्क ग्रुप के संयोजक ही ग्रुप के बाकी सदस्यों की संख्या को निर्धारित कर सदस्यों को नामित करेंगे। उन्होंने बताया कि इस टास्क ग्रुप को गठित करने की कोई समय सीमा निर्धारित नहीं की गई है, लेकिन जल्द से जल्द इनका गठन कर दिया जाएगा। उन्होंने बताया कि टास्क ग्रुप द्वारा जगह–जगह अपने विषय पर लोगों की राय लेने के बारे में सेमिना, राउंड टेबल कांफ्रेंस आयोजित करने के अलावा विशेषज्ञों की सेवाओं को भी लिया जाएगा। उन्होंने बताया कि दिल्ली डायलॉग आयोग के गठन के प्रस्ताव में पर्याप्त बजट का प्रावधान हैं उन्होंने बताया कि सभी टास्क फोर्स जल्द से जल्द अपने अपने विषयों के बारे में कारगर योजनाओं से सरकार को अवगत कराएंगे ताकि सरकार उनका क्रियान्वयन कर सके। ■

इन मुद्दों पर पर टास्कफोर्स का गठन किया जाना है। महिला सुरक्षा, स्वच्छ पानी, बिजली, यमुना सफाई, जनशिकायत, साफ सुथरी दिल्ली, चिकित्सा, दिल्ली देहात, व्यापर, जॉब व जॉब सुरक्षा, प्रदूषण, परिवहन, अनधिकृत कालोनी, झुग्गी झोपड़ी व जेजे क्लस्टर, महंगाई यातायात, तेजी से न्याय, मोबाईल पर सरकार, वाईफाई तथा सीसीटीवी कैमरें शामिल हैं।

भारतेंदु नाट्य उत्सव का आयोजन

दिल्ली सरकार के कला, संस्कृति एवं भाषा विभाग की ओर से भारतेंदु नाट्य उत्सव का आगाज श्रीराम सेंटर में हुआ। उत्सव का उद्घाटन उपमुख्यमंत्री श्री मनीष सिसोदिया ने किया। इस मौके पर दिल्ली सरकार के कला एवं संस्कृति मंत्री श्री जितेंद्र तोमर भी उपस्थित रहे। उत्सव के पहले दिन गजब तेरी अदा नाटक का मंचन किया गया। जिसमें महिलाओं की समाज में भूमिका को लेकर पूरा ताना बुना गया।

इस मौके पर श्री मनीष सिसोदिया ने कहा कि इस कला को सिर्फ लुटियन की दिल्ली तक सीमित नहीं रहना चाहिए। इसका दिल्ली के दूसरे क्षेत्र यानी नजफगढ़ जैसे इलाकों में जाना चाहिए। हमारी सरकार इसके लिए काम करेगी।

गजब तेरी अदा नाटक का निर्देशन राष्ट्रीय नाट्य विद्यालय का चेयरमैन वामन केंद्र ने किया। उनका यह नाटक महिलाओं की एक ऐसी भूमिका पर है जो समाज को संभालने की जिम्मेदारी संभाल सकती है।

इसके बाद बेबे का चंबा नाटक का मंचन किया गया। इसके अलावा पूरे उत्सव के दौरान दारा, अग्नि और बरखा, मुद्राराक्षस, गदल और का आयोजन किया गया। कार्यक्रम का समापन शाहजहां ओ मुमताज नाटक के मंचन के साथ हुआ। ■

भ्रष्टाचार पर अंकुश लगाना प्राथमिकता

मुख्यमंत्री श्री अरविंद केजरीवाल ने कहा कि भ्रष्टाचार पर अंकुश लगाना उनकी प्रमुख प्राथमिकता है और रिश्वत की मांग करने वालों पर अंकुश के लिए सरकार जल्द ही मजबूत विधेयक लाएगी। यह बात मुख्यमंत्री श्री केजरीवाल जर्मनी के एक प्रतिनिधिमंडल के साथ मुलाकत के दौरान कही। इस दौरान उन्होंने दिल्ली तथा जर्मनी के बवेरिया राज्य के बीच संबंधों को मजबूत बनाने पर बल दिया।

जर्मन राजदूत श्री मिशेल स्टेनर के साथ जर्मनी के बवेरिया राज्य की संसदीय समिति का एक प्रतिनिधिमंडल दिल्ली सचिवालय में मुख्यमंत्री श्री अरविंद केजरीवाल से मुलाकात की। इस मुलाकात के समय दिल्ली के मुख्य सचिव श्री के.के. शर्मा और मुख्यमंत्री के प्रधान सचिव श्री राजेन्द्र भी मौजूद थे। जर्मन प्रतिनिधिमंडल ने मुख्यमंत्री श्री अरविंद केजरीवाल को दिल्ली विधानसभा चुनाव में शानदार जीत के लिए बधाई दी। इस दौरान मुख्यमंत्री ने दिल्ली को विश्वस्तरीय शहर बनाने के लिए जर्मनी की ओर से अक्षय ऊर्जा तथा प्रतिभा विकास के क्षेत्र में दिल्ली को सहयोग दिये जाने पर भी बल दिया। श्री केजरीवाल ने उन्हें बताया कि राजधानी से भ्रष्टाचार को समाप्त करना उनकी सरकार की प्रमुख प्राथमिकताओं में एक है। उन्होंने प्रतिनिधिमंडल को दिल्ली सरकार द्वारा शुरू की गई भ्रष्टाचार विरोध हेल्पलाइन से भी अवगत कराया। उन्होंने बताया कि सरकार जल्द ही रिश्वत की चाह रखने वालों पर अंकुश लगाने के लिए एक मजबूत कानून भी लाएगी।

जर्मन राजदूत श्री मिशेल स्टेनर के साथ जर्मनी के बवेरिया राज्य की संसदीय समिति का एक प्रतिनिधिमंडल दिल्ली सचिवालय में मुख्यमंत्री श्री अरविंद केजरीवाल से मुलाकात की। इस मुलाकात के समय दिल्ली के मुख्य सचिव श्री के.के. शर्मा और मुख्यमंत्री के प्रधान सचिव श्री राजेन्द्र भी मौजूद थे। जर्मन प्रतिनिधिमंडल ने मुख्यमंत्री श्री अरविंद केजरीवाल को दिल्ली विधानसभा चुनाव में शानदार जीत के लिए बधाई दी। इस दौरान मुख्यमंत्री ने दिल्ली को विश्वस्तरीय शहर बनाने के लिए जर्मनी की ओर से अक्षय ऊर्जा तथा प्रतिभा विकास के क्षेत्र में दिल्ली को सहयोग दिये जाने पर भी बल दिया।

श्री केजरीवाल ने उन्हें बताया कि राजधानी से भ्रष्टाचार को समाप्त करना उनकी सरकार की प्रमुख प्राथमिकताओं में एक है। उन्होंने प्रतिनिधिमंडल को दिल्ली सरकार द्वारा शुरू की गई भ्रष्टाचार विरोध हेल्पलाइन से भी अवगत कराया। उन्होंने बताया कि सरकार जल्द ही रिश्वत की चाह रखने वालों पर अंकुश लगाने के लिए एक मजबूत कानून भी लाएगी। उन्होंने बताया कि देश में दो तरह का भ्रष्टाचार है, एक जबरन भ्रष्टाचार दूसरा आपसी सहमति का भ्रष्टाचार। उन्होंने कहा कि सरकार का मकसद दोनों तरह के भ्रष्टाचार पर अंकुश लगाना है। ■

मुख्यमंत्री श्री अरविंद केजरीवाल जर्मनी के एक प्रतिनिधिमंडल के साथ मुलाकत के दौरान

शपथ समारोह की झलकियां

WAITING AREA

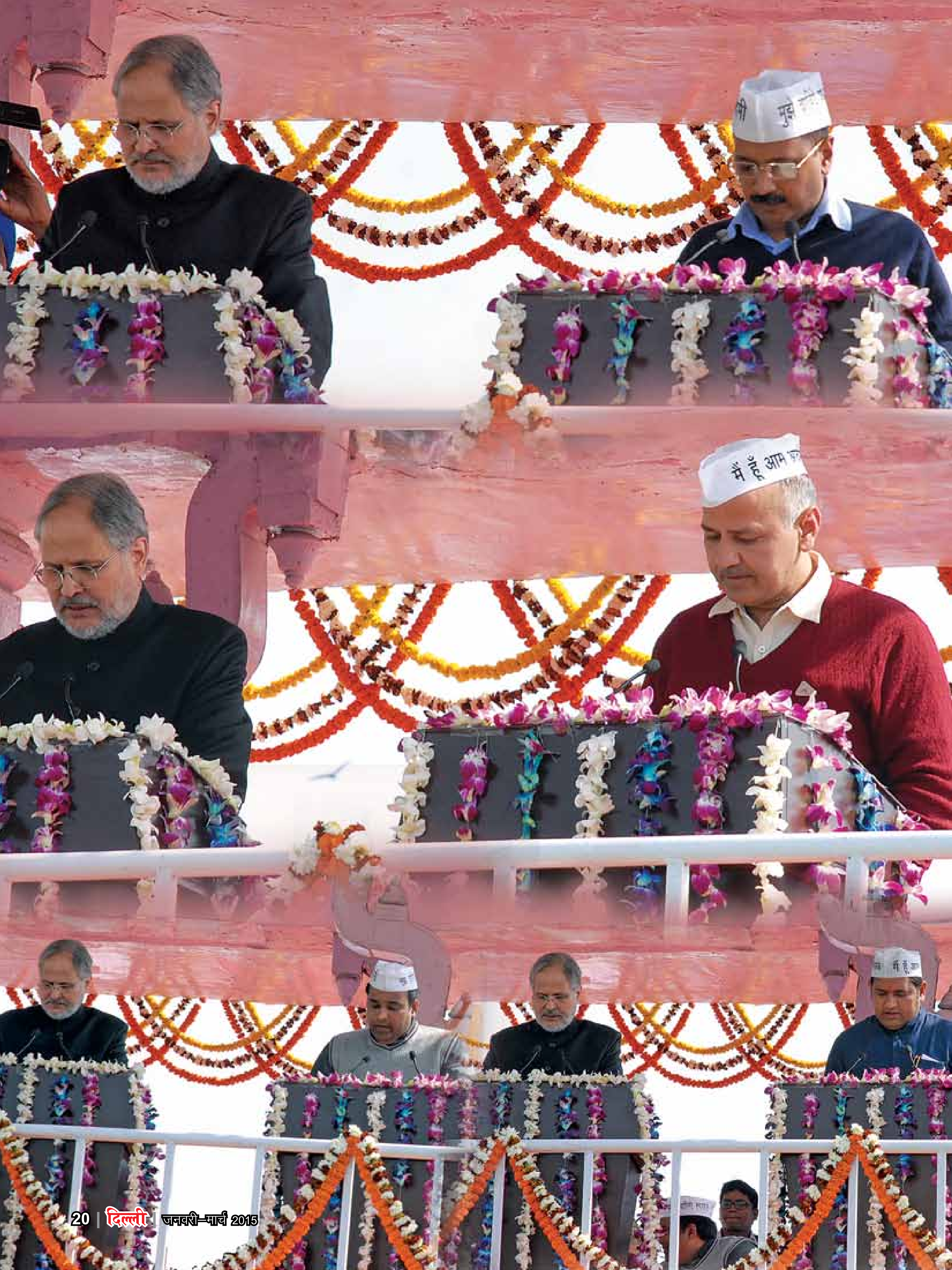

Wintex

दिल्ली ने मनाया अपना 66वां गणतंत्र दिवस समारोह

दिल्ली के उपराज्यपाल श्री नजीब जंग ने 66वें गणतंत्र दिवस के अवसर पर दिल्ली सरकार द्वारा छत्रशाल स्टेडियम में आयोजित समारोह में ध्वजारोहण करते हुए लोगों के लिए शांति, सद्भावना, प्रगति एवं समृद्धि की कामना करते हुए शुभकामनाएं दी हैं। श्री जंग ने इस अवसर पर सैन्य बलों, अर्द्धसैनिक बलों एवं पुलिसबलों को भी शुभकामनाएं दी हैं। इस अवसर पर दिल्ली पुलिस, दिल्ली होम गार्ड व सिविल डिफेंस, एनसीसी, दिल्ली अग्निशमन सेवा व स्कूली बच्चों की टुकड़ियों ने उपराज्यपाल को भव्य परेड में सलामी दी। बच्चों ने मनोहारी सांस्कृतिक कार्यक्रम प्रस्तुत कर समारोह में चार चाँद लगा दिए।

इस अवसर पर दिल्ली के मुख्य सचिव श्री डीएम स्पोलिया, पूर्व मुख्य सचिव व दिल्ली वित्त निगम के अध्यक्ष एवं प्रबंध निदेशक श्री एस के श्रीवास्तव, दिल्ली

- उपराज्यपाल ने दिल्ली सरकार द्वारा आयोजित गणतंत्र दिवस समारोह में ध्वजारोहण किया
- श्री नजीब जंग ने गणतंत्र दिवस के अवसर पर लोगों के लिए शांति, सदभावना, प्रगति और समृद्धि की कामना करते हुए उन्हें शुभकामनाएं दी
- स्कूली बच्चों ने मनोहारी सांस्कृतिक कार्यक्रम प्रस्तुत कर समारोह की छटा को चार चाँद लगाए
- उपराज्यपाल ने सुधारात्मक कार्या के लिए तिहाड़ जेल के कर्मचारियों को राष्ट्रपति पदकों से सम्मानित किया
- आज हमारा देश विश्व के अग्रिम देशों में गिना जाता है। लक्ष्य प्राप्ति के लिए विकास की गति को बढ़ाना होगा
- दिल्ली सरकार नागरिकों के समग्र विकास के लिए प्रतिबद्ध

सरकार के प्रधान सचिव (गृह) श्री अरविन्द रे, प्रधान सचिव (वित्त) श्री एसएन सहाय, प्रधान सचिव (सामान्य प्रशासन एवं सेवाएं विभाग) श्री अनिन्दो मजूमदार, प्रधान सचिव (लोक निर्माण विभाग) श्री अरूण बरोका, चेयरमैन (एनडीएमसी) श्री जलज श्रीवास्तव, प्रधान सचिव (शहरी विकास) श्री राजेन्द्र कुमार, प्रधान सचिव (शिक्षा) श्रीमती पुन्य एस श्रीवास्तव, प्रधान सचिव (ऊर्जा) श्रीमती शकुंतला गैमलीन, सचिव एवं आयुक्त (खाद्य एवं आपूर्ति) श्री एसएस यादव, सचिव (पर्यावरण) श्री संजीव कुमार, सचिव (कला एवं संस्कृति) श्रीमती गीतांजलि गुप्ता कुंद्रा, अनेक विभागाध्यक्ष, वरिष्ठ पुलिस अधिकारी भी उपस्थित थे।

उपराज्यपाल ने इस अवसर पर दिल्ली कारागार तिहाड़ में सुधारात्मक कार्यों के लिए उप–अधीक्षक (जेल) श्री ऋषि कुमार, हेडवार्डर्स, श्री यशपाल नेगी और सुनील कुमार को राष्ट्रपति पदक से सम्मानित किया।

श्री नजीब जंग ने गणतंत्र दिवस की महत्ता बताते हुए कहा कि इसी दिन, आज से पैंसठ साल पहले हमने अपने देश के नागरिकों को न्याय, स्वतंत्रता एवं समानता सुनिश्चित करने हेतु एक संप्रभुत्व लोकतांत्रिक गणतंत्र की रचना की थी। हमने नागरिकों के बीच भाईचारे, व्यक्तिगत आत्मसम्मान एवं देश की अखण्डता को बढ़ावा देने की शुरूआत की और लोकतंत्र हमारे देश की शांति एवं उत्थान की दिशा में एक महत्वपूर्ण पथप्रदर्शक साबित हुआ।

श्री जंग ने इस अवसर पर, उनलोगों को श्रद्धांजलि अर्पित की, जिन्होंने राष्ट्र निर्माण में अपना महत्ति योगदान दिया। उन्होंने कहा कि ऐसे महामानवों द्वारा देश की उपलब्धियों एवं राष्ट्र निर्माण में दिये गये योगदान पर गर्व है। ■

दिल्ली सरकार का लेखानुदान

दिल्ली सरकार ने विधानसभा में वित्तीय वर्ष 2015–16 के पहले तीन माह के लिए लेखानुदान पेश किया। लेखानुदान दिल्ली के उपमुख्यमंत्री एवं वित मंत्री श्री मनीष सिसोदिया ने पेश किया। श्री सिसोदिया ने कहा कि वित्तीय वर्ष 2015–16 के लिए दिल्ली सरकार के लिए कुल 37,750 करोड़ रुपए के बजट अनुमान प्रस्तावित है। इनमें 21,500 करोड़ रुपए गैर योजना व्यय, 15,350 करोड़ रुपए योजना व्यय और 900 करोड़ रुपए केंद्र प्रायोजित योजनाओं के लिए प्रस्तावित हैं। कुल प्रस्तावित व्यय 37750 करोड़ रुपए की वित्तीय व्यवस्था में मुख्य रूप से 32641 करोड़ रुपए स्वयं के कर राजस्व से, 1327 करोड़ रुपए गैर राजस्व, 681 करोड़ रुपए पूंजी प्राप्तियों और 900 करोड़ रुपए लघु बचत कर्जों से जुटाए जाएंगे। इसके अलावा 325 करोड़ रुपए भारत सरकार से केंद्रीय करों में दिल्ली की हिस्सेदारी, 395 करोड़ रुपए सामान्य केंद्रीय सहायता और 900 करोड़ रुपए केंद्र प्रायोजित कार्यक्रमों आदि के रूप में शामिल हैं। श्री सिसोदिया ने बताया कि गैर योजना व्यय के तहत मुख्य रूप से स्थानीय निकायों को हस्तांतरित की जाने वाली 2850 करोड़ रुपए की हिस्सेदारी शामिल है। दिल्ली परिवहन निगम को परिचालन घाटा पूरा करने के लिए दी जाने वाले 4992 करोड़ रुपए के ब्याज और मूलधन राशि और 2015–16 के दौरान घरेलू उपभोक्ताओं को बिजली और पानी सबसिडी के लिए 1690 करोड़ रुपए की राशि भी गैर योजना व्यय में शामिल है।

वित मंत्री ने चालू वित्त वर्ष 2014–15 के लिए संशोधित बजट अनुमान पेश किया। उन्होंने कहा कि 2014–15 के लिए दिल्ली सरकार का 36766 करोड़ रुपए का नियमित बजट संसद ने 18 जुलाई 2014 को अनुमोदित किया था। इसमें 16700 करोड़ रुपए योजना व्यय, 1000 करोड़ रुपए केंद्र प्रायोजित योजनाओं के लिए और 19066 करोड़ गैर योजना व्यय के लिए शामिल थे। उन्होंने कहा कि दिल्ली के नागरिकों से किए गये वायदों में से एक 400

यूनिट तक हर महीने की खपत करने वाले घरेलू बिजली उपभोक्ताओं को एक मार्च 2015 से मौजदा शुल्क में 50 फीसद सब्सिडी देने का वायदा पहले ही पूरा कर दिया गया है। इस फैसले से करीब 36 लाख घरेलू बिजली उपभोक्ताओं को लाभ मिलेगा। इसके लिए चालू वित वर्ष में 70 करोड़ रुपए की जरूरत होगी। इसके लिए संशोधित अनुमान में प्रावधान किया गया है। सरकार ने दिल्ली के उन घरेलू उपभोक्ताओं को जिनके पास पानी के कनेक्शन हैं, हर महीने 20 हजार लीटर पानी मुफ्त देने की योजना भी शुरू कर दी गई है। दिल्ली जल बोर्ड की ओर से 18.09 लाख घरेलू उपभोक्ताओं के लिए पानी के बिल भेजे जाते हैं। इनमें 9.55 लाख उपभोक्ता यानी 50 फीसद से ज्याद को इसका लाभ मिलेगा। चालू वित वर्ष में पेयजल के सब्सिडी के लिए करीब 21 करोड़ रुपए की जरूरत है। इसका प्रावधान 2014–15 के संशोधित अनुमान में किया गया है।

वित मंत्री ने सदन में दिल्ली का आर्थिक परिदृष्य भी रखा। उन्होंने बताया कि दिल्ली का सकल घरेलू उत्पाद (जीडीपी) मौजदा मूल्यों के आधार पर चालू वित्त वर्ष में 4,51,154 करोड़ रुपए के स्तर पर पहुँचने का अनुमान है। यह पिछले साथ की तुलना में 15.35 फीसद ज्यादा होगा। अगर स्थिर मूल्यों के आधार पर बात करें तो दिल्ली की अर्थव्यवस्था की विकास दर 2014–15 में 8.2 फीसद रहने का अनुमान है, जबकि राष्ट्रीय स्तर पर यह अनुमान 7.4 फीसद आंकी गई है। राष्ट्रीय सकल घरेलू उत्पाद में दिल्ली का योगदान 3.86 फीसद है, जबकि देश की कुल आबादी में दिल्ली की कुल हिस्सेदारी केवल 1.4 फीसद है। उन्होंने बताया कि सकल घरेलू उत्पाद के अग्रिम अनुमानों के मुताबिक 2014–15 में दिल्ली की प्रति व्यक्ति आय बढ़कर 240849 रुपए होने का अनुमान है। यह राष्ट्रीय स्तर पर प्रति व्यक्ति आय से 2.7 गुना ज्यादर है। देश में राष्ट्रीय स्तर पर प्रति व्यक्ति आय 88533 रुपए है।

श्री सिसोदिया ने बताया कि दिल्ली की अर्थव्यवस्था में सेवा क्षेत्र का प्रमुख योगदान है, जो कि सकल घरेलू राज्य घरेलू उत्पाद का 87.48 फीसद हैं इसके बाद शेष योगदान उद्योग और कृषि का है। सेवा कर, आयकर, कंपनी कर और सीमा शुल्क और केंद्रीय उत्पाद शुल्क में दिल्ली का योगदान अन्य महानगरों की तलना में काफी महत्वपूर्ण है। इसके बावजूद केंद्रीय करों में दिल्ली की हिस्सेदारी 2001–2 से 325 करोड़ रुपए पर स्थिर रखी गई है। 14वें केन्द्रीय वित्त आयोग ने केंद्रीय करों में राज्यों की हिस्सेदारी 32 फीसद से बढ़ाकर 42 फीसद करने की सिफारिश की है। केन्द्र शासित प्रदेश होने के नाते दिल्ली को इस सिफारिश का लाभ नहीं मिल रहा है। हालांकि अन्य राज्यों की भाँति दिल्ली का भी एक अलग कंसोलिडेटिड फंड है। यदि यह सिफारिश दिल्ली पर लागू होती है तो उसे सिफारिश अवधि 2015–20 के दौरान करीब 25 हजार करोड़ मिलते।

वित मंत्री ने कहा कि उनके पास अन्य राज्यों की तरह भूमि जैसे विशाल संसाधन उपलब्ध नहीं हैं। सरकार को अस्पताल, कालेज, तकनीकी संस्थान बनाने हों या फिर ग्रिड स्टेशन बनाने हों या बस टर्मिनल या वृद्ध आश्रम इसके लिए ऊँची कीमत पर दिल्ली विकास प्राधिकरण से जमीन खरीदनी पड़ती है। इससे राज्य के वित्तीय संसाधनों का एक बड़ा खर्च होता है। उन्होंनें मांग की कि बुनियादी सुविधाओं के विकास के लिए दिल्ली सरकार को मुफ्त में जमीन उपलब्ध कराई जाए। शहर के विकास के लिए दिल्ली विकास प्राधिकरण के पास संचित संसाधनों को साझा किया जाए। उन्होंने कहा कि दिल्ली विकास प्राधिकरण की नगर विकास योजना में राज्य सरकार की कोई प्रत्यक्ष भूमिका नहीं है। उन्होंने शहर के विकास के लिए एक महानगरीय योजना निकाय बनाने की जरूरत बताई। ■

गतिविधियां

उपमुख्यमंत्री ने दी कारोबारियों को राहत

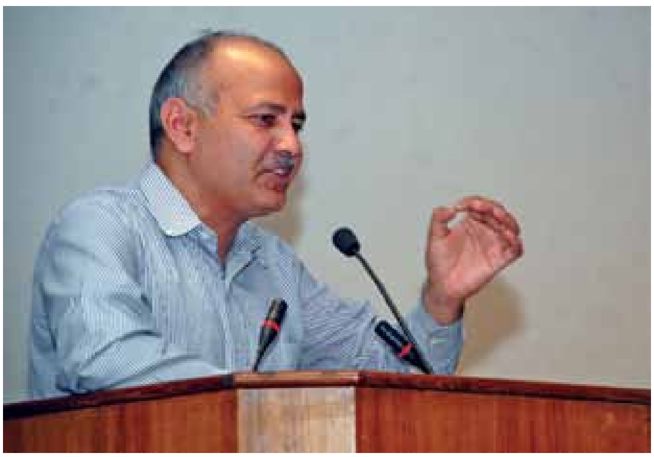

कारोबारियों को राहत देने के लिए दिल्ली सरकार जल्द एक नया संशोधन लाएगी। इससे टैक्स की प्रक्रिया को आसान बनाया जा सकेगा और कारोबारी 31 मार्च के बाद भी टैक्स अदा रक सकेंगे। इस व्यवस्था को लागू करने के लिए जल्द कैबिनेट के समक्ष एक मसौदा पेश किया जाएगा और बाद में विधानसभा से पारित होने पर व्यवस्था लागू की जाएगी। दिल्ली के उप मुख्यमंत्री श्री मनीष सिसोदिया ने बताया कि कारोबारियों को राहत देने के लिए सरकार यह व्यवस्था लागू करने जा रही है।

अब तक दिल्ली में कारोबारियों को 31 मार्च की तय समय सीमा के बाद टैक्स रिटर्न का लाभ नहीं मिल पाता है। बड़ी संख्या में कारोबारी टैक्स बचाने की वजह से रिटर्न नहीं फाइल कर पाते हैं क्योंकि इनका टैक्स कैरी फॉरवार्ड नहीं हो पाता। इस झंझट से बचने के लिए कारोबारियों को कागजी प्रक्रिया में गुजरना पड़ता है। नई व्यवस्था लागू होने के बाद दिल्ली में रिटर्न मार्च के बाद भी आसानी से लिया जा सकेगा। कारोबारियों की तकनीकी दिक्कतों को जानने के लिए दिल्ली सचिवालय में एक सम्मेलन का आयोजन हुआ जहां बजट से संबंधित प्रक्रिया के तहत करोबारियों से रायशुमारी की गई।

उपमुख्यमंत्री ने कहा कि कैरी फॉरवर्ड की व्यवस्था नहीं होने की वजह से कारोबारियों को परेशानी होती है। इसका सरकार स्थायी हल निकालना चाहती है और जल्द इस दिशा में पहल की जाएगी।

श्रमिकों की पंजीकरण प्रक्रिया को सरल किया जाएगा

सरकार द्वारा चलाई जा रही कल्याणकारी योजनाओं का लाभ मजदूरों को आसानी से उपलब्ध हो इसके लिए मजदूरों की पंजीकरण प्रक्रिया को आसान बनाया जाएगा यह बात दिल्ली के श्रम मंत्री श्री गोपाल राय

ने ट्रेड यूनियनों के साथ एक इंटरैक्टिव बैठक के बाद कही। निर्माण क्षेत्र के 35 से अधिक ट्रेड यूनियनों ने इस बैठक में हिस्सा लिया।

श्री गोपाल राय ने आगे बाताया कि वर्तमान में श्रम विभाग द्वारा पंजीकृत निर्माण श्रमिकों के लिए 18 कल्याणकारी योजनाओं पर काम हो रहा है। बोर्ड साइट पर पंजीकरण कैंप आयोजित कर रही है अभी तक 2.50 लाख निर्माण श्रमिकों का पंजीकरण किया गया है और 1.10 लाख श्रमिकों के पंजीकरण का नवीकरण किया गया है। अब तक 328 पंजीकरण शिविरों संयुक्त रूप से बोर्ड और श्रम विभाग द्वारा आयोजित किया गया है।

श्री राय ने पंजीकरण शिविरों को अधिक लगाने का निर्देश विभाग को दिया ताकि श्रमिकों की बड़ी संख्या में पंजीकरण हो ताकि वे विभिन्न कल्याणकारी योजनाओं का लाभ ले सकें। श्रमिकों के जीवन को बेहतर बनाने के लिए और अधिक रोजगार के अवसर पैदा करने के लिए कौशल विकास पर विभाग को जोर देने का निर्देश दिया। श्रमिकों के दावों के निपटान समयबद्ध तरीके से और प्रक्रियाओं का सरलीकरण करने का निर्देश भी श्रम विभाग के अधिकारियों को दिया।

मुख्यमंत्री ने बौद्ध धर्म गुरु दलाई लामा से मुलाकात की

दिल्ली के मुख्यमंत्री श्री अरविन्द केजरीवाल और उपमुख्यमंत्री श्री मनीष सिसोदिया ने तिब्बती आध्यात्मिक गुरु दलाई लामा से मुलाकात की और कहा यह एक सपने का साकार होना है। उन्होंने कहा कि धर्मगुरु को समूचे विश्व में मानवता के दूत के रूप में जाना जाता है। आध्यात्मिक गुरु दलाई लामा ने मुख्यमंत्री श्री अरविंद केजरीवाल को दिल्ली में सरकार बनाने के लिए बधाई दी और भ्रष्टाचार पर सरकार के रूख की सराहना की।

श्री अरविंद केजरीवाल ने कहा कि हम प्रणाली में मौजूद भ्रष्टाचार को दूर करने के लिए काम कर रहे हैं और भ्रष्टाचार को जड़ से उखाड़ फेंकने में लोगों से मदद की अपील करते हैं। शांति, सामाजिक ताना बाना और सामाजिक बुराइयों पर भी बैठक के दौरान चर्चा हुई।

धर्मगुरु दलाई लामा ने कहा कि भारत की विश्व भर में धार्मिक सद्भाव व धर्मनिरपेक्षता के लिए एक अलग पहचान है और समूचे विश्व में भारत को महान लोकतांत्रिक देश के रूप में जाना जाता है। उन्होंने भ्रष्टाचार को एक प्रकार की हिंसा बताया और इसे समाज से दूर करने पर बल दिया।

इस दौरान आध्यात्मिक गुरु दलाई लामा ने भारत के साथ अपने रिश्तों का जिक्र किया तो उपमुख्यमंत्री मनीष सिसोदिया ने कहा कि प्रत्येक भारतीय आपसे प्यार करता है।

विधानसभा परिसर में अमर शहीद भगत सिंह, राजगुरु और सुखदेव को पुष्पांजलि अर्पित कर याद किया गया

दिल्ली विधानसभा के अध्यक्ष श्री रामनिवास गोयल ने दिल्ली के मुख्यमंत्री श्री अरविन्द केजरीवाल, उपमुख्यमंत्री श्री मनीष सिसोदिया और विधानसभा की उपाध्यक्ष श्रीमती वन्दना कुमारी तथा अन्य के साथ मिलकर शहीदी दिवस के अवसर पर अमर शहीद भगत सिंह, राजगुरु और सुखदेव के चित्र पर पुष्पांजलि अर्पित कर अपनी

श्रद्धांजलि दी। इस अवसर पर श्री गोयल ने कहा कि विधानसभा परिसर में अमर शहीद भगत सिंह, राजगुरु और सुखदेव की प्रतिमा स्थापित की जाएगी।

इस मौके पर दिल्ली सरकार के मंत्रीगण सर्वश्री गोपाल राय, जितेंद्र सिंह तोमर, असीम अहमद खान, संदीप कुमार, विधायकगण, स्वतंत्रता सेनानी और अन्य गणमान्य व्यक्ति भी उपस्थित थे।

विधानसभा अध्यक्ष ने तीनों अमर शहीदों को अपनी श्रद्धांजलि देते हुए कहा कि हमें इन वीर शहीदों के बलिदान को कभी नहीं भूलने के साथ साथ उनसे प्रेरणा भी लेनी चाहिए।

इस अवसर पर दिल्ली के मुख्यमंत्री श्री अरविन्द केजरीवाल ने कहा कि हमें स्वतंत्रता सेनानियों के बलिदान को कभी नहीं भूलना चाहिए। उन्होंने यह भी कहा कि अमर शहीद भगत सिंह सभी युवाओं के लिए प्रेरणा स्त्रोत हैं जिन्होंने भारत की आजादी के लिए अपना सर्वस्त्र न्यौछावर कर दिया। आज के आधुनिक भारत में भी सभी युवाओं के लिए प्रेरणा स्त्रोत हैं।

दिल्ली सरकार के उपमुख्यमंत्री श्री मनीश सिसोदिया ने कहा कि विधानसभा परिसर में स्थापित किए जाने वाले अमर शहीदों भगत सिंह, राजगुरु और सुखदेव की प्रतिमाओं पर आने वाले खर्च के लिए सभी विधायक अपनी तनख्वाह में से अनुदान देंगे। उन्होंने यह भी कहा कि अमर शहीद भगत सिंह, राजगुरु और सुखदेव के बलिदान की गाथा स्कूली विद्यार्थियों को बताई जाएगी।

इस अवसर पर देशभक्ति से ओत–प्रोत गीत और भजन भी पेश किए गये।

दिल्ली अंडमान निकोबार द्वीप सिविल सर्विस (दानिक्स) प्रोबेशनर्स के प्रतिनिधिमंडल ने मुख्यमंत्री से मुलाकात की

दिल्ली अंडमान निकोबार द्वीप सिविल सर्विस (दानिक्स) प्रोबेशनर्स के प्रतिनिधिमंडल ने मुख्यमंत्री अरविंद केजरीवाल से उनके सचिवालय सिथत कार्यालय में मुलाकात की। प्रतिनिधिमंडल की अगुवाई यूटीसीएस संस्थान के विशेष निदेशक के. मोहन ने की। परिवीक्षाधीन अधिकारियों ने केजरीवाल को शानदार सफलता के लिए बधाई दी। जबकि श्री केजरीवाल ने प्रतिनिधिमंडल को उज्ज्वल भविष्य और सफलताओं को हासिल करने की शुभकामनाएं दी। इस अवसर पर मुख्यमंत्री के प्रधान सचिव श्री राजेन्द्र कुमार भी प्रमुख रूप से उपस्थित थे। ■

ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ 28ਵੇਂ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਪਾਰਕ ਉਤਸਵ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਪੌਦੇ ਲਗਾ ਕੇ ਅਤੇ ਬਾਗਵਾਨੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਕੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹਰਿਆ-ਭਰਿਆ ਬਨਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਵਾਂਗੇ ਹੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਐਸਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਵੀ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਰਕ ਉਤਸਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੈਦੂਲਾਜਾਬ ਸਥਿਤ ਪੰਚੇਨਿਦ੍ਰਯ ਪਾਰਕ ਵਿਚ 28ਵੇਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨੀਂ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਪਾਰਕ ਉਤਸਵ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਮਰ, ਸੈਰਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਯਾਦਵ, ਦਿੱਲੀ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਨਿਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਤਿਵਾਰੀ, ਮਹਾਂਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸ੍ਰੀ ਰਵਿ ਦਧਿਚ ਅਤੇ ਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲੋਕ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਪਾਰਕ ਉਤਸਵ ਦੀ ਪਿਠ ਭੂਮੀ, ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਬਾਗਵਾਨੀ ਦੇ ਰੋਚਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਰਿਕਾ ਦਾ ਵੀ ਲੋਕਾਅਰਪਨ ਕੀਤਾ।

ਦਿੱਲੀ ਸੈਰਸਪਾਟਾ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ, ਅਤੁਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਸ ਉਤਸਵ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਤਸਵ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 27 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਧੀਵਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਤਸਵ ਦੀ ਥੀਮ ਲਟਕਦੇ ਹੋਏ ਪੌਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਦਾ ਅਵਲੋਕਨ ਹੈ। ਇਸੇ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਪੌਦਿਆਂ, ਲਟਿਕਾਵਾਂ, ਬੌਨੇ ਪੌਦੇ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਗਨਵੇਲਿਯਾ ਆਦਿ ਨਾਲ

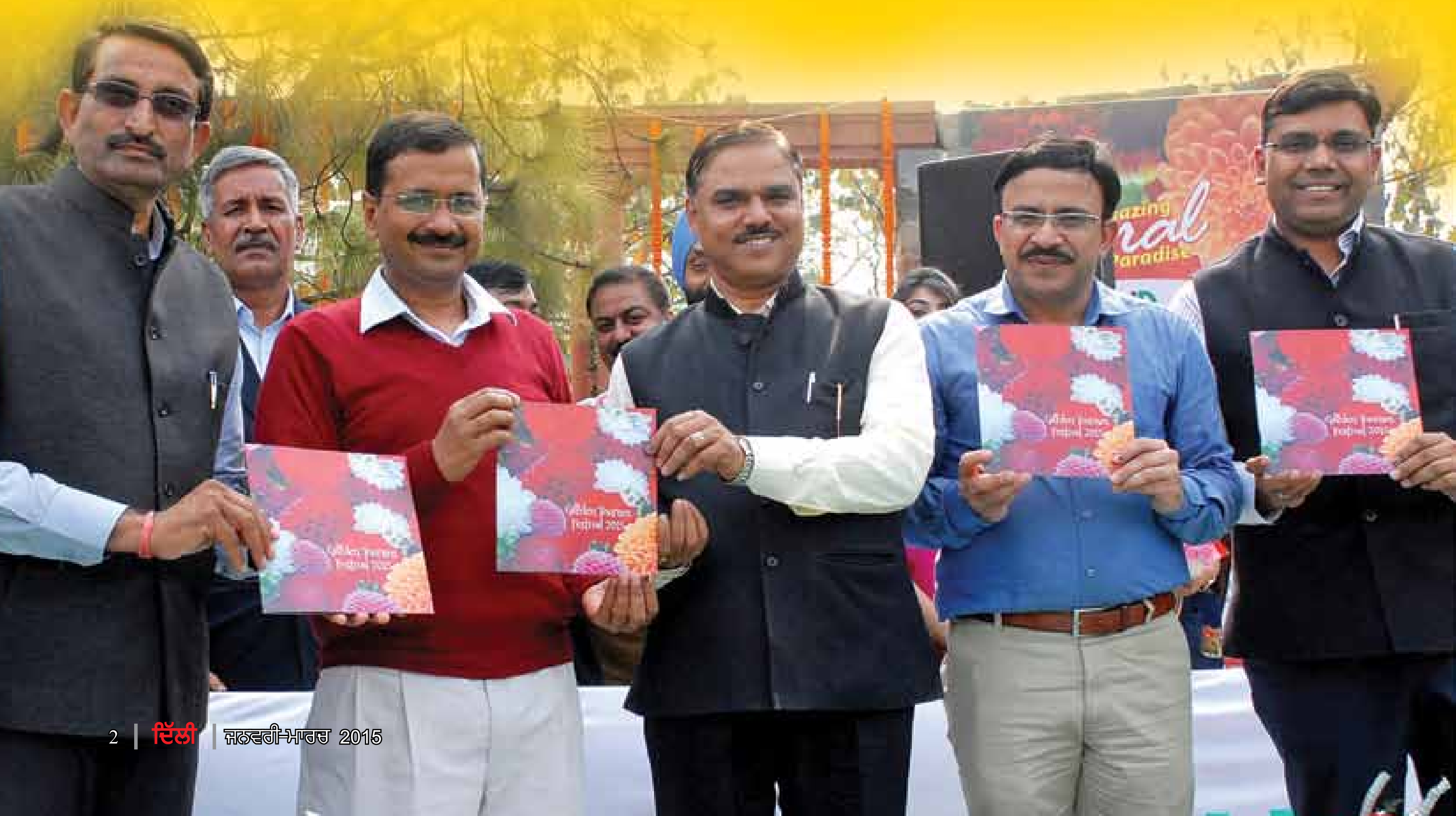

ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਕ ਦੀ ਛਟਾ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਕ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਖਿਲਖਿਲਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਮਹਿਕਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਰੋਬਰ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਚਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਖਿੜਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਬਹਾਰ ਹੀ ਬਹਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਐਸਾ ਜਾਣ ਪੈਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਨੋ ਪੂਰੀ ਧਰਾ ਨੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਐਸੇ ਵਿਚ ਪੰਚੇਨਿਦ੍ਰਯ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਇਸ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਪਾਰਕ ਉਤਸਵ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਲਗ ਹੀ ਮਹਤਵ ਹੈ। ਪੰਚੇਨਿਦ੍ਰਯ ਪਾਰਕ ਜੋ 20 ਏਕੜ ਖੇਤਰਫਲ ਵਿਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਵਿਚ ਮਾਨਵ ਦੀਆਂ ਪੰਜੇ ਇੰਦਰੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੇਖਣਾ, ਸੁਨਾ, ਸੁਚਨਾ, ਚਖਣਾ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਦੇ ਲਈ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਫੁਲ-ਪੌਦੇ, ਸੁਨਣ ਦੇ ਲਈ ਵਿੰਡ ਚਾਈਮ ਟ੍ਰੀ, ਸੁੰਘਣ ਦੇ ਲਈ ਅਨੇਕ ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ ਦਰਖਤ-ਪੌਦੇ, ਚਖਣ ਦੇ ਲਈ ਫੂਡਕੋਟ ਵਿਚ ਲਜੀਜ ਭੋਜਣ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਆਰਟ ਆਫ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਪਾਰਕ ਨੂੰ ਅਨੇਕ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਖਾਸ ਬਾਗ, ਨੀਲ ਬਾਗ, ਕੋਰਟ ਆਫ ਕੇਕਟਸ, ਕੋਰਟ ਆਫ ਪਾਮ, ਲਿਲਿਪੁਲ, ਟ੍ਰੀ ਮਯੂਜਿਅਮ, ਹਰਬਲ ਗਾਰਡਨ, ਅਰੋਮੇਟਿਕ ਗਾਰਡਨ ਬਟਰਫਲਾਈ ਪਾਰਕ, ਅਤੇ ਮੈਕਸਿਕੋ ਦੀ ਮਹਾਨ ਕ੍ਰਿਤੀ ਲਬਨਾ ਆਰਚ ਇਸ ਪਾਰਕ ਦੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹਨ। ਭੀੜ-ਭਾੜ ਨਾਲ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਬਿਤਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਪਾਰਕ ਆਪਣਾ ਮਹਤਵ ਰਖਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ

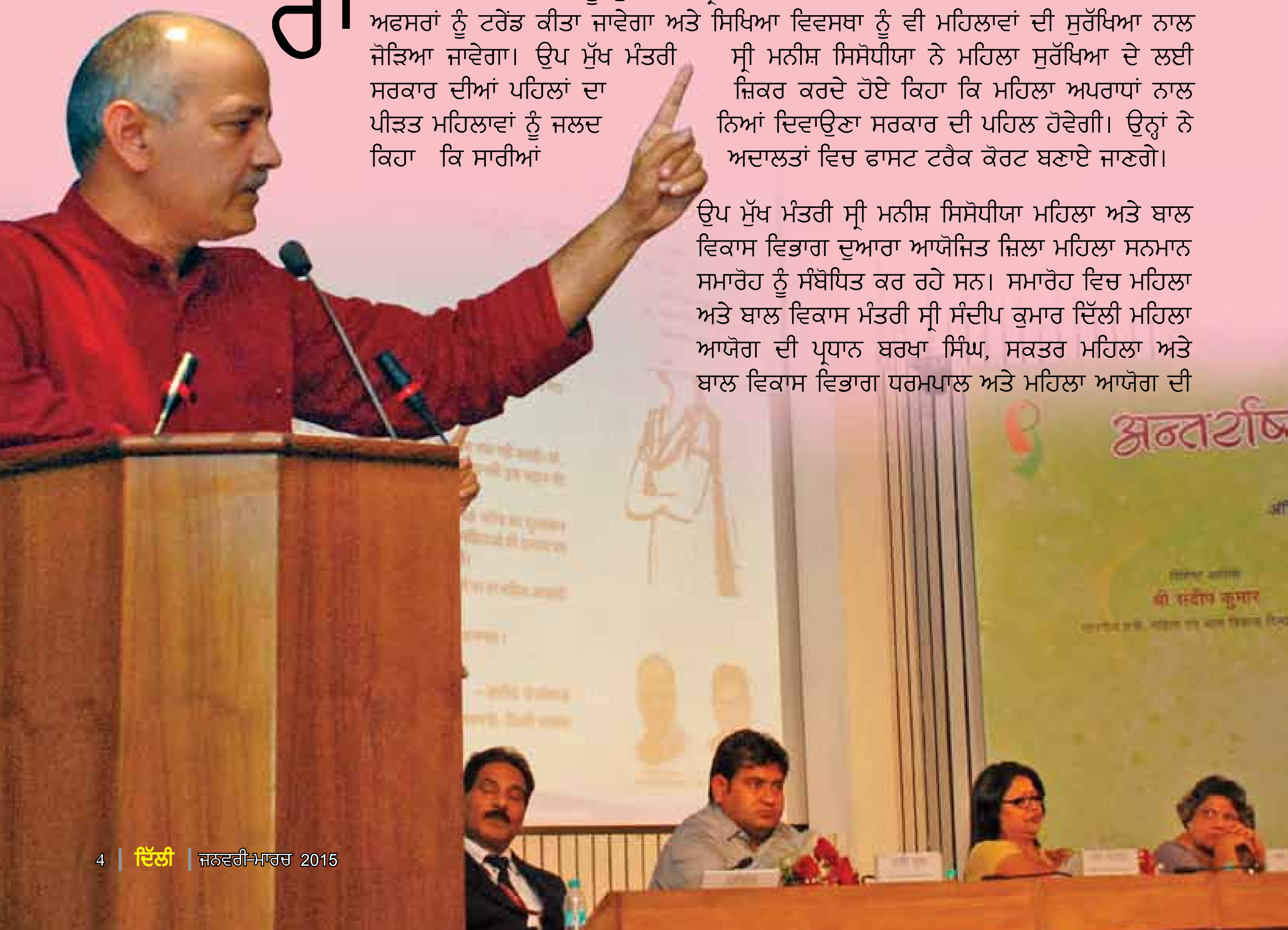

ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਟਰੇਂਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਧੀਆ ਨੇ ਮਹਿਲਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿਲਾ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਨਿਆਂ ਦਿਵਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਧੀਆ ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਜ਼ਿਲਾ ਮਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿਲਾ ਆਯੋਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਰਖਾ ਸਿੰਘ, ਸਕਤਰ ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਧਰਮਪਾਲ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾ ਆਯੋਗ ਦੀ

ਮੈਂਬਰ ਸਕਤਰ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਅਰਚਨਾ ਅਰੋੜਾ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਸਮਾਰੋਹ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਧੀਯਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਮਾਜ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਘਟ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਜਿਥੇ ਜਰੂਰੀ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਜਾਣਗੇ ਉਧਰ ਪੀੜਤ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਨਿਆਂ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਫਾਸਟ ਟ੍ਰੈਕ ਕੋਰਟ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਜਰੂਰੀ ਕਦਮ ਉਠਾਏਗੀ। ਉਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਵਰਮਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰਾਜਧਾਂਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਜਲਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਸੋਧੀਯਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿਲਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਾਏਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਸਵੈ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਗੁਰ ਸਿਖਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਲਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿਲਾ ਆਯੋਗ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਰੀਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਹਿਲਾ ਮਜ਼ਬੂਤੀਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲਾ ਮਹਿਲਾ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿਚ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪੈ ਦੀ ਇਨਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਜਗ ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ■

ਦਿੱਲੀ ਡਾਇਲਾਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੈਠਕ

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਡਾਇਲਾਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੈਠਕ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਉਪ ਮੁੱਖਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਧੀਯਾ, ਵਿਤ ਮੁੱਖ ਸਕਤਰ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਕਤਰ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਡੀਯੂਐਸਆਈਬੀ ਦੇ ਵਿਤ ਸਕਤਰ ਸ੍ਰੀ ਆਸ਼ੀਸ਼ ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਆਸ਼ੀਸ਼ ਖੇਤਾਨ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ 20 ਟਾਸਕਫੋਰਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿਤੀ। ਇਹ ਟਾਸਕ ਗਰੁਪ ਦਿੱਲੀ ਡਾਇਲਾਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਟਾਸਕ ਗਰੁਪ ਦੇ ਸੰਯੋਜਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਰੁਪ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਟਾਸਕ ਗਰੁਪ ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਹਿਰਾਂ ਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਰਾਏ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗਰੁਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਬਨਾਉਣ ਤੇ ਐਲਾਨ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਬਨਾਉਣਗੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਦਿਆਂ ਤੇ ਟਾਸਕਫੋਰਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮਹਿਲਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਵੱਛ ਪਾਣੀ, ਬਿਜਲੀ, ਯਮੁਨਾ ਸਫਾਈ,

- ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਡਾਯਲਾਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੈਠਕ ਆਯੋਜਿਤ।
- ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਹਿਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਆਯੋਗ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ 20 ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।

ਜਨਸ਼ਕਤੀ, ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਦਿੱਲੀ, ਇਲਾਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੇਹਾਤ, ਵਪਾਰ, ਜੋਬ ਤੇ ਜੋਬ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ, ਪਰਿਵਹਨ, ਅਣਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕਲੋਨੀ, ਝੁੱਗੀ ਝੌਂਪੜੀ ਤੇ ਜੇਜੇ ਕਲਸਟਰ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਟਰੈਫਿਕ, ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਆਂ, ਮੋਬਾਈਲ ਤੇ ਸਰਕਾਰ, ਵਾਈਫਾਈ ਅਤੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੀਸ਼ ਖੇਤਾਨ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਜਲਦ ਹੀ ਟਾਸਕ ਗਰੁਪ ਦੇ ਸੰਯੋਜਕ ਹੀ ਗਰੁਪ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਮੀਨੇਟ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਟਾਸਕ ਗਰੁਪ ਨੂੰ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਟਾਸਕ ਗਰੁਪ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ-ਜਗ੍ਹਾ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਸੇਮਿਨਾ, ਰਾਊਂਡ ਟੇਬਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਡਾਯਲਾਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਬਜਟ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਕਾਰਗਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕੇ। ■

ਇਨਾਂ ਮੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮਹਿਲਾ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਵੱਛ ਪਾਣੀ, ਸਫਾਈ, ਜਨਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਦਿੱਲੀ, ਇਲਾਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੇਹਾਤ, ਵਪਾਰ ਜੋਬ ਤੇ ਜੋਬ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ, ਪਰਿਵਹਨ ਅਣਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕਲੋਨੀ, ਝੁਗੀ ਝੌਂਪੜੀ, ਤੇ ਜੇਜੇ ਕਲਸਟਰ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਟਰੈਫਿਕ, ਤੇਜ਼ੀ ਨਾ ਨਿਆਂ, ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ, ਵਾਈਫਾਈ ਅਤੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਗਜਬ ਤੇਰੀ ਅਦਾ ਤੋਂ ਭਾਰਤੇਂਦੂ ਨਾਟਕ ਉਤਸਵ ਦਾ ਆਗਾਜ਼

ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਲਾ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤੇਂਦੂ ਨਾਟਕ ਉਤਸਵ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਸ੍ਰੀਰਾਮ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਉਤਸਵ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦਿਯਾ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਜਿਤੇਂਦਰ ਤੋਮਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਤਸਵ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਗਜਬ ਤੇਰੀ ਅਦਾ ਨਾਟਕ ਦਾ ਮੰਚਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰਾ ਤਾਨਾ ਬੁਣਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦਿਯਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਲਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਲੁਟਿਯਨ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਖੇਤਰ ਯਾਨੀ ਨਜ਼ਫਗੜ੍ਹ ਜਿਹੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

ਗਜ਼ਬ ਤੇਰੀ ਅਦਾ ਨਾਟਕ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਾਟਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਾਮਨ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਨਾਟਕ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਇਕ ਐਸੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬੇਬੇ ਦਾ ਚੰਬਾ ਨਾਟਕ ਦਾ ਮੰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਪੂਰੇ ਉਤਸਵ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਾਰਾ, ਅਗਨੀ ਅਤੇ ਬਰਖਾ, ਮੁਦ੍ਰਾਰਾਖਸ਼ਸ, ਗਦਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ ਓ ਮੁਮਤਾਜ ਨਾਟਕ ਦੇ ਮੰਚਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਈ।

ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਆਪਣਾ 66ਵਾਂ

ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ

ਸਮਾਰੋਹ

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪਰਾਜਪਾਲ ਸ੍ਰੀ ਨਜੀਬ ਜੰਗ ਨੇ 66ਵੇਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਛਤਰਸਾਲ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਦਭਾਵਨਾ, ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਜੰਗ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸੈਨਿਕ ਬਲਾਂ, ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਬਲਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲੀਸ, ਦਿੱਲੀ ਹੋਮ ਗਾਰਡ ਤੇ ਸਿਵਿਲ ਡਿਫੈਂਸ, ਐਨਸੀਸੀ, ਪੁਲੀਸ ਫਾਇਰ ਸਰਵਿਸ ਤੇ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆ ਦੀਆਂ ਟੁਕੜੀਆਂ ਨੇ ਉਪਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਪਰੇਡ ਵਿਚ ਸਲਾਮੀ ਦਿਤੀ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਮਨੋਹਰੀ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਚਾਰ ਚਾਂਦ ਲਗਾ ਦਿਤੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕਤਰ ਸ੍ਰੀ ਡੀਐਮ ਸਪੋਲਿਯਾ, ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਸਕਤਰ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਤ ਨਿਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਸ੍ਰੀ ਐਸ ਕੇ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਕਤਰ (ਗ੍ਰਹਿ) ਸ੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਰੇ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਕਤਰ (ਵਿਤ)

- ਉਪਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ।
- ਸ੍ਰੀ ਨਜੀਬ ਜੰਗ ਨੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਦਭਾਵਨਾ, ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿਤੀਆਂ।
- ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਮਨੋਹਰੀ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਛਟਾ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਦ ਲਗਾਏ।
- ਉਪਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਸੁਧਾਰਆਤਮਕ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਲਈ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤਮਗਿਆਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ।
- ਅੱਜ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਅਗਾਊਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸਮਗਰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ।

ਸ੍ਰੀ ਐਸਐਨ ਸਹਾਏ, ਮੁੱਖ ਸਕਤਰ (ਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ) ਸ੍ਰੀ ਅਨਿੰਦੋ ਮਜਮੂਦਾਰ, ਮੁੱਖ ਸਕਤਰ (ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ) ਸ੍ਰੀ ਅਰੁਣ ਬਰੋਕਾ, ਚੇਅਰਮੈਨ (ਐਨਡੀਐਮਸੀ) ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਮੁੱਖ ਸਕਤਰ ਸਕਤਰ (ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ) ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਮੁੱਖ ਸਕਤਰ (ਸਿਖਿਆ) ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਪੁਨਯ ਐਸ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਮੁੱਖ ਸਕਤਰ (ਊਰਜਾ) ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਗੈਮਲੀਨ, ਸਕਤਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ) ਸ੍ਰੀ ਐਸਐਸ ਯਾਦਵ, ਸਕਤਰ (ਪਰਿਆਵਰਣ) ਸ੍ਰੀ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਸਕਤਰ (ਕਲਾ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ) ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਗੀਤਾਂਜਲੀ ਗੁਪਤਾ ਕੁੰਦਰਾ, ਅਨੇਕ ਵਿਭਾਗ ਮੁੱਖੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਉਪਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਜੇਲ੍ਹ ਤਿਹਾੜ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸੁਪਰੰਟੈਂਡੰਟ (ਜੇਲ੍ਹ) ਸ੍ਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਕੁਮਾਰ, ਹੇਡਵਾਡਰਸ, ਸ੍ਰੀ ਯਸ਼ਪਾਲ ਨੇਗੀ ਅਤੇ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪਦਕ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਨਜੀਬ ਜੰਗ ਨੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੀ ਮਹਤੱਤਾ ਦਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਿਨ, ਅੱਜ ਤੋਂ ਪੈਂਠ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਯਕੀਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸੰਪ੍ਰਭੂਤਵ ਲੋਕਤਾਂਤਰਿਕ ਗਣਤੰਤਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਤਮ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਵਲ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਉਭਾਰ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਊ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

ਸ੍ਰੀ ਜੰਗ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸੇ ਮਹਾਂਮਾਨਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨ ਤੇ ਮਾਨ ਹੈ। ■

ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਲੇਖਾਨੁਦਾਨ

ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਵਿਚ ਵਿਤੀ ਸਾਲ 2015-16 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਲਈ ਲੇਖਾਨੁਦਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਲੇਖਾਨੁਦਾਨ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਵਿਤ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦਿਯਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਸਿਸੋਦਿਯਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਤੀ ਸਾਲ 2015-16 ਦੇ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲਈ ਕੁਲ 37,750 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਦੇ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ 21,500 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਗੈਰ ਯੋਜਨਾ ਖਰਚ, 15,350 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਯੋਜਨਾ ਖਰਚ ਅਤੇ 900 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਕੇਂਦਰ ਪ੍ਰਯੋਜਿਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਨ। ਕੁਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਖਰਚ 37750 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਦੀ ਵਿਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਮੁਖ ਰੂਪ ਨਾਲ 32641 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਖੁਦ ਦੇ ਕਰ ਰਾਜਸਵ ਤੋਂ, 1327 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਗੈਰ ਰਾਜਸਵ, 681 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਪੂੰਜੀ ਪਤੀਆਂ ਅਤੇ 900 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਲਘੂ ਬਚਤ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਜੁਟਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ 325 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹਿਸੇਦਾਰੀ, 395 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਸਾਧਾਰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ 900 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਕੇਂਦਰ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਸਿਸੋਦਿਯਾ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਗੈਰ ਯੋਜਨਾ ਰਚ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਖ ਰੂਪ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਨਿਕਾਇਆਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ 2850 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਦੀ ਹਿਸੇਦਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਪਰਿਵਹਨ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਪਰਿਚਾਲਨ ਘਾਟਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 4992 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਦੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਮੂਲਧਨ ਰਾਸ਼ੀ ਅਤੇ 2015-16 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਘਰੇਲੂ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇ ਲਈ 1690 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਵੀ ਗੈਰ ਯੋਜਨਾ ਖਰਚ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਚਾਲੂ ਵਿਤੀ ਸਾਲ 2014-15 ਲਈ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2014-15 ਦੇ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ 36766 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਦਾ ਨਿਯਮਿਤ ਬਜਟ ਸੰਸਦ ਨੇ 18 ਜੁਲਾਈ 2014 ਨੂੰ ਅਨੁਮੋਦਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ 16700 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਯੋਜਨਾ ਖਰਚ, 1000 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਕੇਂਦਰ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ 19066 ਕਰੋੜ ਗੈਰ ਯੋਜਨਾ ਖਰਚ ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ 400 ਯੂਨਿਟ ਤਕ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਖਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਘਰੇਲੂ ਬਿਜਲੀ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮਾਰਚ 2015 ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ੁਲਕ ਵਿਚ

50 ਫੀਸਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਕਰੀਬ 36 ਲੱਖ ਘਰੇਲੂ ਬਿਜਲੀ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਚਾਲੂ ਵਿਤ ਸਾਲ ਵਿਚ 70 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰੇਲੂ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਹਨ, ਹਰ ਮਹੀਨੇ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਮੁੱਫਤ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਜਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਵਲੋਂ 18.09 ਲਖ ਘਰੇਲੂ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਿੱਲ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 9.55 ਲੱਖ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਯਾਨੀ 50 ਫੀਸਦ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ। ਚਾਲੂ ਵਿਤ ਸਾਲ ਵਿਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇ ਲਈ ਕਰੀਬ 21 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 2014-15 ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਪਰਿਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੀ ਰਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਕਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ (ਜੀਡੀਪੀ) ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚਾਲੂ ਵਿਤ ਸਾਲ ਵਿਚ 4,51,154 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ 15.35 ਫੀਸਦ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਸਥਿਰ ਰੇਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਗਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ 2014-15 ਵਿਚ 8.2 ਫੀਸਦ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਧਰ ਤੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ 7.4 ਫੀਸਦ ਆਂਕੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਕਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ 3.86 ਫੀਸਦੀ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੁਲ ਅਬਾਦੀ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਕੁਲ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਕੇਵਲ 1.4 ਫੀਸਦ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਕਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਅਗਾਊਂ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ 2014-15 ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਵਧ ਕੇ 240849 ਰੁਪੈ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ 2.7 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ 88533 ਰੁਪੈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਿਸੋਦਿਯਾ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਕਲ ਘਰੇਲੂ ਰਾਜ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਦਾ 87.48 ਫੀਸਦ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਕਰ, ਆਮਦਨ ਕੰਪਨੀ ਕਰ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੋਰ ਮਹਾਂਨਗਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹਿਸੇਦਾਰੀ 2001-2 ਤੋਂ 325 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਤੇ ਸਥਿਰ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ। 14ਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਤ ਆਯੋਗ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਹਿਸੇਦਾਰੀ 32 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 42 ਫੀਸਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਅਲਕ ਕੰਸੋਲਿਡੇਟਿਡ ਫੰਡ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਸਮੇਂ 2015-20 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਰੀਬ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਮਿਲਦੇ।ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨਾਂ ਕੋਲ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਸਾਧਨ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ, ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਨ ਬਨਾਉਣੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗ੍ਰਿਡ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਨਾਉਣੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਬਸ ਟਰਮੀਨਲ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਸ਼ਰਮ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਚੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਧੀਕਰਨ ਤੋਂ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਤੀ ਸੰਸਧਾਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਿਸਾ ਖਰਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਵਿਚ ਜਮੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਈ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਈ ਦਿਲੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਧੀਕਰਨ ਦੇ ਕੋਲ ਸੰਚਿਤ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਧੀਕਰਨ ਦੀ ਨਗਰ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਸਿਧੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਮਹਾਂਨਗਰੀ ਯੋਜਨਾ ਨਿਕਾਏ ਬਨਾਉਣ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਦੱਸੀ। ■

ਗਤਿਵਿਧੀਆਂ

ਉਪਮੁੱਖਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦਿਤੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ

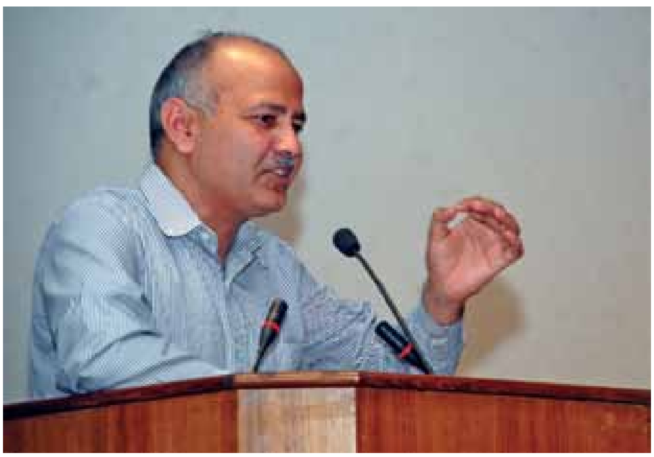

ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਜਲਦ ਇਥ ਨਵਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਿਆਏਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਸਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ 31 ਮਾਰਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਜਲਦ ਕੈਬੀਨੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਮਸੌਦਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਤੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਉਪਮੁੱਖਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦਿਯਾ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਤਕ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 31 ਮਾਰਚ ਦੀ ਤੈਅ ਸਮੇਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਟੈਕਸ ਰੀਟਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਰੀਟਰਨ ਨਹੀਂ ਫਾਈਲ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟੈਕਸ ਕੈਰੀ ਫਾਰਵਰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾਉਂਦਾ। ਇਸ ਝੰਝਟ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਚੋਂ ਗੁਜਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਰੀਟਰਨ ਮਾਰਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਕਾਰਬਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਦਿਕਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦੇ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਸਕਤਰੇਤ ਵਿਚ ਇਕ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਹੋਇਆ ਜਿਥੇ ਬਜਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਰਾਏਸ਼ੁਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਉਪਮੁੱਖਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਰੀ ਫਾਰਵਰਡ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਸਥਾਈ ਹਲ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਲੇਬਰ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸਰਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੇਬਰ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੁਹੱਈਆ ਹੋ ਸਕੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਲੇਬਰ ਦੀ ਰਜਿਸਟੇਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਅਸਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਇਹ ਗੱਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਰਾਏ ਨੇ ਟ੍ਰੇਡ ਯੂਨਿਅਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਇੰਟ੍ਰੈਕਟਿਵ ਬੈਠਕ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਹੀ। ■

حصولیابیاں

نائب وزیر اعلیٰ نے کاروباریوں کو راحت دی

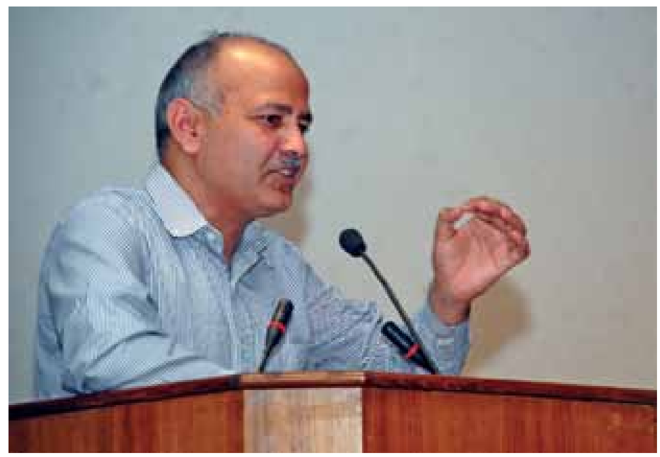

کاروباریوں کو راحت دینے کے لئے دہلی سرکار جلد ایک نیا ترمیم لائے گی۔ اس سے ٹیکس تکنیک کو آسان بنایا جا سکے گا اور کاروباری 31 مارچ کے بعد بھی ٹیکس ادا کر سکیں گے۔ اس اہتمام کو لاگو کرنے کے لئے جلد کابینہ کے سامنے ایک مسودہ پیش کیا جائے گا اور بعد میں اسمبلی سے منظور ہونے پر انتظام لاگو کی جائے گی۔ دہلی کے نائب وزراعلیٰ جناب منیش سسودیا نے بتایا کہ کاروباریوں کو راحت دینے کے لئے سرکار یہ انتظام لاگو کرنے جا رہی ہے۔

اب تک دہلی میں کاروباریوں کو 31 مارچ کی طے وقت کے بعد ٹیکس ریٹرن کا فائدہ نہیں مل پاتا ہے۔ بڑی تعداد میں کاروباری ٹیکس بچانے کی وجہ سے ریٹرن فائل نہیں کر پاتے ہیں کیوں کہ ان کا ٹیکس کیری فارورڈ نہیں ہو پاتا۔ اس پریشانی سے بچنے کے لئے کاروباریوں کو کاغذی طریقہء کار میں گزرنا پڑتا ہے۔ نئی انتظام لاگو ہونے کے بعد دہلی میں ریٹرن مارچ کے بعد بھی آسانی سے کیا جا سکے گا۔ کاروباریوں کی تکنیکی دقتوں کو جاننے کے لئے دہلی سکریٹریٹ میں ایک کانفرنس کا اہتمام ہوا۔ جہاں بجٹ سے متعلق طریقہء کار کے تحت کاروباریوں سے رائے شماری کی گئی۔

نائب وزیراعلیٰ نے کہا کہ کیری فارورڈ کی انتظام نہیں ہونے کی وجہ سے کاروباریوں کو پریشانی ہوتی ہے اس کا سرکار مستحکم حل نکالنا چاہتی ہے اور جلد اس جانب میں پہل کی جائے گی

محنت کشوں کی رجسٹریشن طریقہء کار کو آسان کیا جائے گا

سرکار کے ذریعہ چلائی جا رہی رفاہی یوجناؤں کا فائدہ مزدوروں کو آسانی سے دستیاب ہو سکے اس کے لئے مزدوروں کی رجسٹریشن طریقہء کار کو آسان بنایا جائے گا یہ بات دہلی کے وزیر محنت جناب گوپال رائے نے ٹریڈ یونینوں کے ساتھ ایک انٹریکٹیو میٹنگ کے بعد کہی۔ تعمیراتی حلقے کے 35 سے زیادہ ٹریڈ یونینوں نے اس میٹنگ میں حصہ لیا۔

یونٹ تک ہر مہینہ کھپت کرنے والے گھریلو بجلی صارفین کو ایک مارچ 2015 سے موجودہ محصول میں 50 فیصدی میں سبسڈی دینے کا وعدہ پہلے ہی پورا کر دیا گیا ہے۔اس فیصلے سے قریب 36 لاکھ گھریلو بجلی صارفین کو فائدہ ملے گا۔اس کیلئے رواں مالی سال میں 70 کروڑ روپئے کی ضرورت ہوگی۔اس کیلئے ترمیم شدہ تخمینہ میں شامل کیا گیا ہے۔سرکار نے دہلی کے ان گھریلو صارفین کو جن کے پاس پانی کے کنکشن ہیں ہر مہینے 20 ہزار لیٹر پانی مفت دینے کی یوجنا بھی شروع کردی گئی ہے۔دہلی جل بورڈ کی جانب سے 1809 لاکھ گھریلو صارفین کیلئے پانی کے بل بھیجے جاتے ہیں۔ان میں 9.55 لاکھ صارفین یعنی 50 فیصد سے زیادہ کو اس کا فائدہ پہونچے گا۔رواں مالی سال میں پینے کے پانی کے سبسڈی کیلئے قریب 21 کروڑ روپئے کی ضرورت ہے۔اس کا انتظام 2014-15 کے ترمیم شدہ تخمینہ میں کیا گیا ہے۔

وزیر خزانہ نے ایوان میں دہلی کا اقتصادی جائزہ بھی رکھا۔انھوں نے بتایا کہ دہلی کا کل گھریلو پیداوار (جی ڈی پی) موجودہ قدروں کے آدھار پر رواں مالی سال میں 451154 کروڑ روپئے کے سطح پر پہونچنے کا تخمینہ ہے۔یہ پچھلے سال کے مقابلے میں 15.35 فیصدی زیادہ ہوگا۔اگر ٹھہرے ہوئے تخمینہ کی بنیا د پر بات کریں کے دہلی کی معاشی نظام کی ترقی شرح 2014-15 میں 8.2 فیصد رہنے کا اندازہ ہے، جبکہ قومی سطح پر یہ اندازہ 7.4 فیصد مقرر کی گئی ہے۔قومی سطح پر گھریلو پیداوار میں دہلی کا 3.86 فیصدی ہے۔جبکہ ملک کی کل آباد میں دہلی کی کل حصہ داری صرف 1.4 فیصدی ہے۔انھوں نے بتایا کہ کل گھریلو پیداوار کے آئندہ اندازوں کے مطابق 2014-15 میں دہلی کی ہر ایک شخص کی آمدنی بڑھکر 240849 روپے ہونے کا اندازہ ہے۔یہ ملکی سطح پر ہر شخص کی آمدنی سے 2.7 گنا زیادہ ہے۔ملک میں قومی سطح پر ہر ایک شخص کی آمدنی 88533 روپئے ہے۔جناب سسودیا نے بتایا کہ دہلی کی معاشی ترقی میں حلقۂ ملازمت کا بڑی حصہ داری ہے، جو کہ کل گھریلو راج گھریلو پیداوار کا 7.48 فیصدی ہیں۔اس کے بعد بقیہ حصہ داری صنعتی اور زراعت کا ہے۔ملازمتی ٹیکس، کمپنی ٹیکس، اور آبکاری محصول اور مرکزی پیداوار محصول، میں دہلی کی حصہ داری دیگر شہروں کے مقابلے میں کافی اہم ہے۔اس کے باوجود مرکزی ٹیکسوں میں دہلی کی حصہ داری 2001-02 سے 325 کروڑ روپئے پر برقرار رکھی گئی ہے۔چودھویں مرکزی مالی کمیشن نے مرکزی ٹیکسوں میں صوبوں کی حصہ داری 32 فیصدی سے بڑھا کر 42 فیصدی کرنے کی سفارش کی ہے۔مرکزی حکومت کے ماتحت پردیش ہونے کے ناطے دہلی کو اس سفارش کا فائدہ نہیں مل رہا ہے۔حالانکہ دیگر صوبوں کی طرح دہلی کا بھی ایک الگ کنسولیڈیٹڈ فنڈ ہے۔اگر یہ سفارش دہلی پر لاگو ہوتی ہے تو اسی سفارش میعاد 2015-20 کے دوران قریب 25 ہزار کروڑ ملتے۔

وزیر خزانہ کہا کہ ان کے پاس دیگر صوبوں کی طرح زمین جیسے وسائل موجود نہیں ہیں۔سرکار کو اسپتال، کالج، تکنیکی جگہ بنانے ہوں یا پھر گریڈ اسٹیشن بنانے ہوں یا بس ٹرمنل یا ضعیفوں کے لئے آشرم اس کیلئے اونچی قیمت پر دہلی ڈیولپمنٹ اتھارٹی سے زمین خریدنی پڑتی ہے۔اس کے لئے صوبے کے مالیاتی وسائلوں کا ایک بڑا خرچ ہوتا ہے۔انہوں نے مانگ کی کہ بنیادی سہولتوں کی ترقی کیلئے دہلی سرکار کو مفت میں زمین مہیا کرائی جائے۔شہر کی ترقی کیلئے ڈی ڈی اے کے پاس جمع کئے وسائل کو ساجھا کیا جائے۔انہوں نے کہا کہ ڈی ڈی اے کی نگرو کاس یوجنا میں صوبائی سرکار کی کوئی براہ راست رول نہیں ہے۔انہوں نے شہر کی ترقی کیلئے مہانگری یوجنا گروہ بنانے کی ضرورت بتائی۔ ■

دھلی حکومت کا بجٹ اجلاس

دھلی سرکار نے اسمبلی میں مالی سال 2015-16 کے پہلے تین ماہ کیلئے تخمینہ پیش کیا۔ تخمینہ دہلی کے نائب وزیراعلیٰ اور وزیرخزانہ جناب منیش سسودیا نے پیش کیا۔ جناب سسودیا نے کہا کہ مالی سال 2015-16 کیلئے دہلی سرکار نے کل 37750 کروڑ روپئے کے بجٹ تخمینہ تجویز پیش کیا ہے۔ اس میں 21500 کروڑ روپئے غیر یوجنا 15350 کروڑ روپئے یوجنا ویئے اور 900 کروڑ روپئے مرکزی پر یوجنا منصوبوں کیلئے مخصوص ہے۔ کل تخمیناً 37750 کروڑ روپئے کی انتظام میں خاص طور سے 32641 کروڑ روپئے موصول سرکاری ٹیکس سے 1327 کروڑ روپئے، غیر سرکاری ٹیکس، 681 کروڑ روپئے سرمایہ کاروں سے دستیاب ہوا اور 900 کروڑ روپئے چھوٹی بچت قرضوں سے جٹائے جائیں گے۔ اس کے علاوہ 325 کروڑ روپئے بھارت سرکار سے مرکزی ٹیکسوں میں دہلی کی حصہ داری 395 کروڑ روپئے عام مرکزی تعاون اور 900 کروڑ روپئے مرکزی پروجیکٹ پروگراموں دیگر شکل میں شامل ہے۔ جناب سسودیا نے بتایا کہ غیر یوجنا ویئے کے تحت خاص طور سے مقامی جماعتوں کو منتقل کی جانے والی 2850 کروڑ روپئے کی حصہ داری شامل ہے۔ دہلی ٹرانسپورٹ کارپوریشن کو جاری گھاٹا پورا کرنے کیلئے دی جانے والے 4992 کروڑ روپئے کے سود اور اصل مالی رقم اور 2015-16 کے دوران گھریلو صارفین کو بجلی اور پانی سبسڈی کیلئے 1690 کروڑ روپئے کی رقم بھی غیر منصوبہ میں شامل ہے۔

وزیرخزانہ کے رواں مالی سال 2015-16 کے لئے ترمیم شدہ بجٹ تخمینہ پیش کیا۔ انھوں نے کہا کہ 2014-15 کے لئے دہلی سرکار کا 36766 کروڑ روپئے کا منظم بجٹ سنسد نے 18 جولائی 2014 کو توثیق کیا تھا اس میں 16700 کروڑ روپئے یوجنا ویئے 1000 کروڑ روپئے مرکزی پروجیکٹ اسکیموں کیلئے اور 19066 کروڑ روپئے غیر یوجنا کیلئے شامل تھے۔ انھوں نے کہا کہ دہلی کے عوام سے کئے گئے وعدوں میں سے ایک 400

- لفٹیننٹ گورنر نے دھلی سر کار کے ذریعہ منعقدہ یومِ جمھو ریت پروگرام میں ترنگا پھھرایا۔
- جناب نجیب جنگ نے یومِ جمھو ریہ کے مو قع پر لوگوں کے لئے امن و بھا ئی چارہ، ترقی اور خوشحالی کی دعاء کر تے ہوئے انھیں نیک خواھشات کا اظھار کیا۔
- اسکولی بچوں نے التجاء کے ساتھ ثقافتی جلسہ منعقد کر پرو گرام میں چار چاند لگائے۔
- لفٹیننٹ گورنر نے اچھے کام کے لئے تھاڑ جیل ملا زمین کو راشٹر پتی میڈل سے نوازا۔
- آج ھمارا ملک دنیا کے آنے والے ملکوں میں گنا جاتا ھے۔ نصب ا لعین حاصل کر نے کے لئے ترقی کی رفتار کو بڑھا نا ھوگا۔
- دھلی سر کار عوام کے جا مع ترقی کے لئے عھد پا بندھے۔

سرکار کے اعلیٰ افسر (داخلہ) جناب اروندرے، اعلیٰ افسر (مالیات) جناب ایس این سہائے، اعلیٰ افسر (عوامی انتظامیہ وملازمت محکمہ) جناب انندو مجمدار، اعلیٰ افسر (لوک نرمان وبھاگ) جناب ارون بروکا، چیئرمین (این ڈی ایم سی) جناب جلج شریواستو، افسر اعلیٰ (شیری ترقی) جناب راجندر کمار، افسر اعلیٰ (ایجوکیشن) محترمہ پونیہ ایس شریواستو، افسر اعلیٰ (بجلی) محترمہ شکنتلا گیملین، سکریٹری وکمشنر (خوراک وصارفین) جناب ایس ایس یادو، سکریٹری (ماحولیات) جناب سنجیو کمار، سکریٹری (فنِ ثقافت) محترمہ گیتا نجلی گپتا کندرا، دیگر محکموں کے صدور، اعلیٰ پولیس آفیسران بھی موجود تھے۔

لفٹیننٹ گورنر نے اس موقع پر دہلی تہاڑ جیل میں اچھے کام کے لئے ڈپٹی ڈائریکٹر (جیل) جناب رشی کمار، ہیڈ وارڈ، جناب یشپال نیگی اور سنیل کمار کو راشٹرپتی میڈل سے نوازا گیا۔

جناب نجیب جنگ نے یومِ جمہوریہ کی خصوصیات بتاتے ہوئے کہا کہ اسی دن آج سے پیسنٹھ سال قبل ہم نے اپنے ملک کے لوگوں کو انصاف، آزادی و مساوات بھروسہ کرنے کے لئے ایک ٹھوس لوکتنترک جمھوریت کی تخلیق کی تھی۔ ہم نے عوام کے بیچ بھائی چارے، آپسی خود اعتمادی و ملک کی سالمیت کو بڑھاوا دینے کی شروعات کی اور جمہوریت ہمارے ملک کی امن وترقی کی جانب میں ایک اہم رہنماء ثابت ہوا۔

جناب نجیب جنگ نے اس موقع پر ان لوگوں کو خراج عقیدت پیش کی، جنھوں نے ملک کی ترقی میں اپنی قربانی دی، انہوں نے کہا کہ ایسے بڑے آدمیوں کے ذریعہ ملک کی حصولیابیاں و ملک کی ترقی میں دیئے گئے قربانی پر فخر ہے۔ ■

دهلی نے منایا اپنا 66 ویں یومِ جمہوریت سماروہ

دهلی کے لفٹیننٹ گورنر جناب نجیب جنگ نے 66 ویں یومِ جمہوریہ کے موقع پر دہلی سرکار کے ذریعہ چھتر سال اسٹیڈیم میں منعقدہ پروگرام میں ترنگا پھہراتے ہوئے لوگوں کے لئے امن، بھائی چارہ، ترقی وخوشحالی کی دعاء کرتے ہوئے نیک خواہشات کا اظہار کیا۔ جناب نجیب جنگ نے اس موقع پر فوجی، نیم فوجی جوانوں، اور پولیس جوانوں کو بھی نیک تمنائیں دی ہیں۔اس موقع پر دہلی پولیس، دہلی ہوم گارڈ، وسول ڈیفینس، این سی سی، فائر بریگیڈ سیوا واسکولی بچوں کی جماعتوں نے لفٹیننٹ گورنر کو عالیشان پریڈ میں سلامی دی۔بچوں نے التجاء کے ساتھ ثقافتی جلسہ منعقد کر پروگرام میں چار چاند لگادیا۔

اس موقع پر دہلی کے چیف سکریٹری ڈی ایم سپولیا، سابق چیف سکریٹری و دہلی محکمہ مالیات کے صدر و جنرل منیجر جناب ایس کے شریواستو، دہلی

اس موقع پر جناب منیش سسودیا نے کہا کہ اس فن کو صرف لوٹین کی دہلی تک محدود نہیں رہنا چاہیے۔اس کا دہلی کے دوسرے علاقے یعنی نجف گڑھ جیسے علاقے میں جانا چاہیئے ۔ہماری سرکا اس کے لئے کام کرے گی۔

غضب تیری ادا ناٹک کا ہدایت کار قومی ناٹک اکادمی کا چیئر مین وامن کیندر نے کیا۔ان کا یہ ناٹک خواتین کی ایم ایسی تمہید پر ہے جو سماج کو سنبھالنے کی ذمہ داری سنبھال سکتی ہے۔

اسکے بعد بے بے کا چنبا ناٹک کا اسٹیج کیا گیا۔اس کے علاوہ پورے جشن کے دوران دارا، اگن اور برکھا، پیسوں کا دیو، غزل کا انعقاد کیا گیا۔ پروگرام کا اختتام شاہ جہاں اور ممتاز ناٹک کے منچ کے ساتھ ہوا۔ ■

غضب تیری ادا سے بھارتیند و جشنِ ناٹک کا آغاز

دھلی سرکار کے محکمہ فنِ ثقافت اور لسانی کی جانب سے بھارتیند و جشنِ ناٹک کا آغاز شری رام سینٹر میں ہوا۔ پروگرام کا افتتاح نائب وزیر اعلیٰ جناب منیش سسو دیا نے کیا۔ اس موقع پر دہلی سرکار کے فنِ ثقافت وزیر جناب ستیند تومر بھی موجود تھے۔ اتسو کے پہلے دن غضب تیری ادا ناٹک کا اسٹیج کیا گیا۔ جس میں خواتین کی سماج میں رول کو لے کر پورا تانا بنا گیا۔

- دھلی کے وزیراعلیٰ جناب اروند کیجریوال کی صدارت میں دھلی ڈائیلاگ آیو گ کا پہلا اجلاس منعقد ھوا۔
- عوامی مسائل پر آیو گ کی پہلی میٹنگ میں 20 ٹاسک فورس بنانے کا فیصلہ

صاف ستھری دہلی، علاج، دہلی دیہات، تجارت، نوکری ومحفوظ نوکری، آلودگی، ٹرانسپورٹ، غیرمجاز کالونی، جھگی جھونپڑی وجے جے کلسٹر، آمدورفت کی مہنگائی، تیزی سے انصاف، موبائل پر سرکار، وائی فائی اورسی سی ٹی وی کیمرے شامل ہیں۔آیوگ کے صدر جناب آشیش کھیتان نے بتایا کہ جلد ہی ٹاسک گروپ کے ناظم ہی گروپ کے باقی ممبروں کی تعداد کو مقرر کر ممبروں کا پینل بنائیں گے۔انہوں نے بتایا کہ اس ٹاسک گروپ کو قائم کرنے کی کوئی طے وقت متعین نہیں کی گئی ہے، لیکن جلد سے جلدان کی تشکیل کردی جائے گی۔انہوں نے بتایا کہ ٹاسک گروپ کے ذریعہ جگہ جگہ اپنے مسئلہ پرلوگوں کی رائے لینے کے بارے میں سیمینار، راؤنڈ ٹیبل، کانفرنس منعقد کرنے کے علاوہ ماہر شخصیتوں کی مدد بھی لی جائے گی۔انہوں نے بتایا کہ دہلی ڈائیلاگ آیوگ کی تشکیل کے تجویز میں مناسب بجٹ کا پراودھان ہے۔انہوں نے بتایا کہ سبھی ٹاسک فورس جلد سے جلد اپنے اپنے موضوع کے بارے میں کارگریوجناؤں سے سرکارکوآگاہ کرائیں گے تاکہ سرکاران کا عملی جامہ پہنا سکے۔

ان مدعوؤں پر ٹاسک فورس کا گٹھن کیا جانا ھے ۔مہیلا تحفظ ، صاف پانی، بجلی، یمنا صفائی، عوامی شکایت، صاف ستھری دھلی، علاج، دھلی دیھات، تجارت ، نو کری و محفوظ نو کری، آلودگی، ٹرانسپورٹ، غیر مجاز کالونی، جھگی جھونپڑی و جے جے کلسٹر، آمدورفت کی مھنگائی ، تیزی سے انصاف ، موبائل پر سرکار، وائی فائی اور سی سی ٹی وی کیمرے شامل ھیں۔

دھلی ڈائیلاگ آیوگ کا پہلا اجلاس

دھلی کے وزیر اعلیٰ جناب اروند کیجری وال کی صدارت میں دہلی ڈائیلاگ آیوگ کی پہلی مٹینگ کا انعقاد کیا گیا۔اس مٹینگ میں نائب وزیر اعلیٰ جناب منیش سسودیا، مالیات کے اعلیٰ افسر، وزیر اعلیٰ کے سکریتری، آیوگ کے رکن سکریٹری اور ڈی یو ایس آئی پی کے مالیات سکریٹری جناب آشیش جوشی اور آیوگ کے وائس چیئر مین جناب آشیش کھیتان موجود رہے۔آیوگ نے ان موضوع پر 20 ٹاسک فورس کے قائم کرنے کی اجازت دی۔یہ ٹاسک گروپ دہلی ڈائیلاگ آیوگ کے ماتحت بنائے جائیں گے اور ہر ایک ٹاسک گروپ کے ناظم کو اپنے گروپ کے ممبروں کی تعداد مقرر کرنے کا حق حاصل ہوگا۔ یہ ٹاسک گروپ مختلف ماہر خصوصی و عوام سے رائے لے کر اپنے گروپ سے جڑے ہوئے مدعے پر سرکار کو یوجنا بنانے و اعلانیہ کو لاگو کرنے کا فارمولہ بتائیں گے۔ان مدعوں پر ٹاسک فورس کا گٹھن کیا جانا ہے۔محفوظ خواتین، صاف ستھرا پانی، بجلی، یمنا صفائی، عوامی شکایت،

محترمہ ارچنا اروڑہ مہمان خصوصی کے طور پر موجود تھے۔تقریب کو خطاب کرتے ہوئے جناب سسودیا نے کہا کہ عورتوں کو مضبوط سماج کا تخلیق کیا جا سکتا ہے۔انہوں نے کہا کہ عورتوں کے خلاف ہونے والے جرائم کو کم کرنے کے لئے جہاں ضروری قدم اٹھا ئے جائیں گے وہیں مصیبت زدہ خواتین کو جلد سے جلد انصاف دلانے کے لئے سرکار سبھی عدالتوں میں فاسٹ ٹریک کورٹ بنانے کے ساتھ ہی دیگر سبھی ضروری قدم اٹھا ئے گی۔انہوں نے کہا کہ جسٹس ورما کمیٹی کی رپورٹ کو راجدھانی دہلی میں جلد لاگو کیا جائے گا۔سسودیا نے کہا کہ خواتین کی حفاظت کے لئے سرکار سبھی ایم ایل اے و افسروں کے لئے ایک تربیتی پروگرام چلائے گی۔

انہوں نے کہا کی اس کے علاوہ رضا کاروں کو بھی خواتین کو اچھی طرح محفوظ رکھنے کے طریقے سکھائے جائیں گے۔انہوں نے پروگرام میں موجود سبھی لوگوں کو خواتین کی حفاظت کی حلف دلائی۔اس دوران انہوں نے دہلی مہیلا آیوگ کی سالانہ رپورٹ جاری کرنے کے ساتھ ہی خواتین کو ترقی کی جانب لکھنے پڑھنے کام کرنے والی خواتین کو ضلع مہیلا اعزاز سے نوازا گیا۔اس اعزاز کو حاصل کرنے والی خواتین کے بینک کھاتے میں 20 ہزار روپے انعامی رقم ڈالی گئی ہے۔انہوں نے کہا کہ خواتین کے برعکس محکمہ کو پہلے سے زیادہ بیدار و حساس بنایا جائے گا۔ ■

بین الاقوامی مہیلا دیوس

راجدھانی میں عورتوں حفاظت مہیا کرنے کے لئے سبھی ایم ایل اے وسرکاری افسروں کو ہدایت دی جائے گیاور تعلیمی بورڈ کو بھی عورتوں کی حفاظت سے جورا جائے گا۔ نائب وزیر اعلیٰ جناب منیش سسودیا نے عورتوں کی حفاظت کے لئے سرکار کی فوقیتوں کا ذکر کرتے ہوئے کہا کہ جرائم سے دکھی عورتوں کو جلد انصاف دلانا سرکار کی پہلی ذمہ داری ہوگی ۔انہوں نے کہا کہ کسی بھی عدالتوں میں فاسٹ ٹریک کورٹ بنائے جائیں گے۔ نائب وزیر اعلیٰ جناب منیش سسودیا محکمہ خواتین و بچہ ترقی کے ذریعہ منعقدہ ضلع خواتین اعزازی تقریب کو خطاب کررہے تھے۔ پروگرام میں خواتین و بچہ ترقی کے وزیر جناب سندیپ کمار، دہلی مہیلا آیوگ کی صدر برکھا سنگھ ، سکریٹری مہیلا و بال وکاس محکمہ دھرمپال اور مہیلا آیوگ کی سکریٹری ممبر

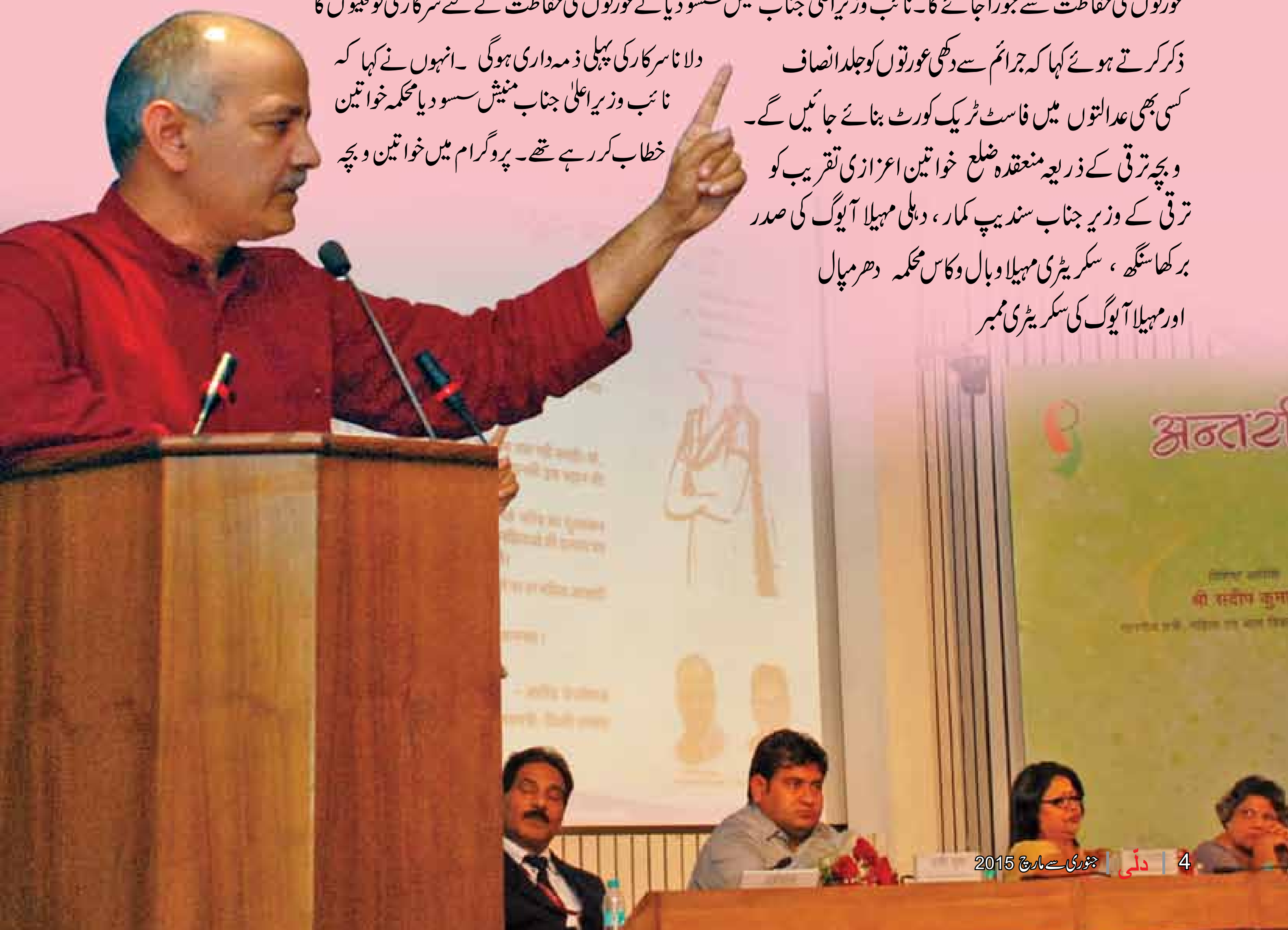

ہے۔ پارک کی خوبصورتی دیکھتے ہی بنتی ہے۔ پارک کا ماحولیات کھلکھلاتے اور مہکتے پھولوں سے شرابور اور خوشبودار نظر آرہا ہے۔

موسم خزاں میں جہاں چاروں طرف میں کھلے پھولوں کی بہار کی بہار نظر آتی ہیں، جس کو دیکھ کر ایسا محسوس ہوتا ہے کہ جیسا کہ پوری زمین نے سنگار کیا ہو، ایسے میں گارڈن اور فائیو سنسیز پارک میں اس سیاحت جشن پارک کے انعقاد کا اپنا الگ ہی اہمیت ہے۔ فائیو سنسیز پارک جو 20 ایکڑ ایریا میں پھیلا ہوا ہے، میں بھاون کی پانچوں اندریوں جس میں دیکھنا، سننا، سونگھنا، چکنا اور محسوس کرنا شامل ہے۔ جس میں دیکھنے کیلئے مختلف طرح خوبصورت پھول پودوں، سننے کیلئے ونڈ چائم ٹیری، سونگھنے کیلئے مختلف خوشبو دار پیڑ۔ پودوں، چکنے کیلئے فوڈ کوٹ میں ذائقہ دار کھانے اور محسوس کرنے کیلئے آرٹ کالج کے طالب علموں بنائی گئی فن پارہ۔ اس کے علاوہ اس باغبانی کو مختلف حصوں میں بانٹا گیا ہے۔ خاص باغ، نیل باغ، کورٹ آف کیکٹس، کورٹ آف پارم، لیلی پول، ٹیری میوزیم، ہربل گارڈن، آرومیٹک گارڈن، بٹر فلائی پارک، اور میکسیکوں کی مہان کرت لبنا آرچ اس باغبانی کا دلکش منظر ہے۔ بھیڑ بھاڑ سے بھری زندگی میں شانتی کے پلوں کے بتانے کیلئے یہ پارک اپنی اہمیت رکھتی ہے۔ ■

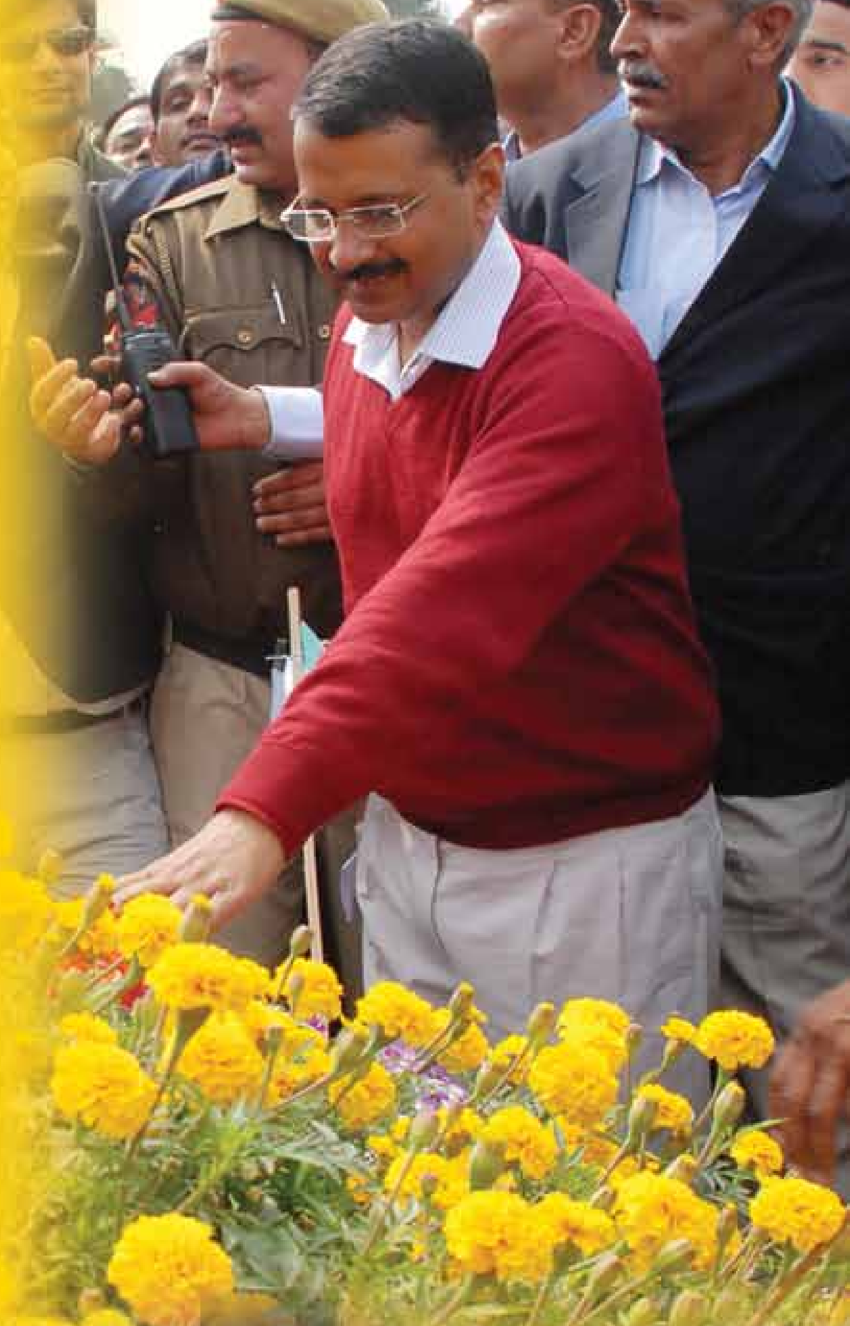

دہلی سیاحت نے دہلی حکومت ،سمیت حکومت ہند کے تعاون سے اتسوکا انعقاد کیا ہے۔ یہ اتسو دہلی میں پچھلے 27 برسوں سے حسب قاعدہ سے انعقاد کیا جارہا ہے۔اس سال اس اتسو کا تھیم لٹکتے ہوئے پودوں کے ذریعہ خالی جگہ پر ہریالی کا مجموعی جائزہ لیا ہے۔اسی کو دکھائی دینے والے پارک میں ہزاروں قسم کے رنگ برنگ پھولوں والے پودوں ،بیلیں ،بونے پودوں اور سینکڑوں قسم کی بگن ویلیہ اور دیگر لیس کیا گیا

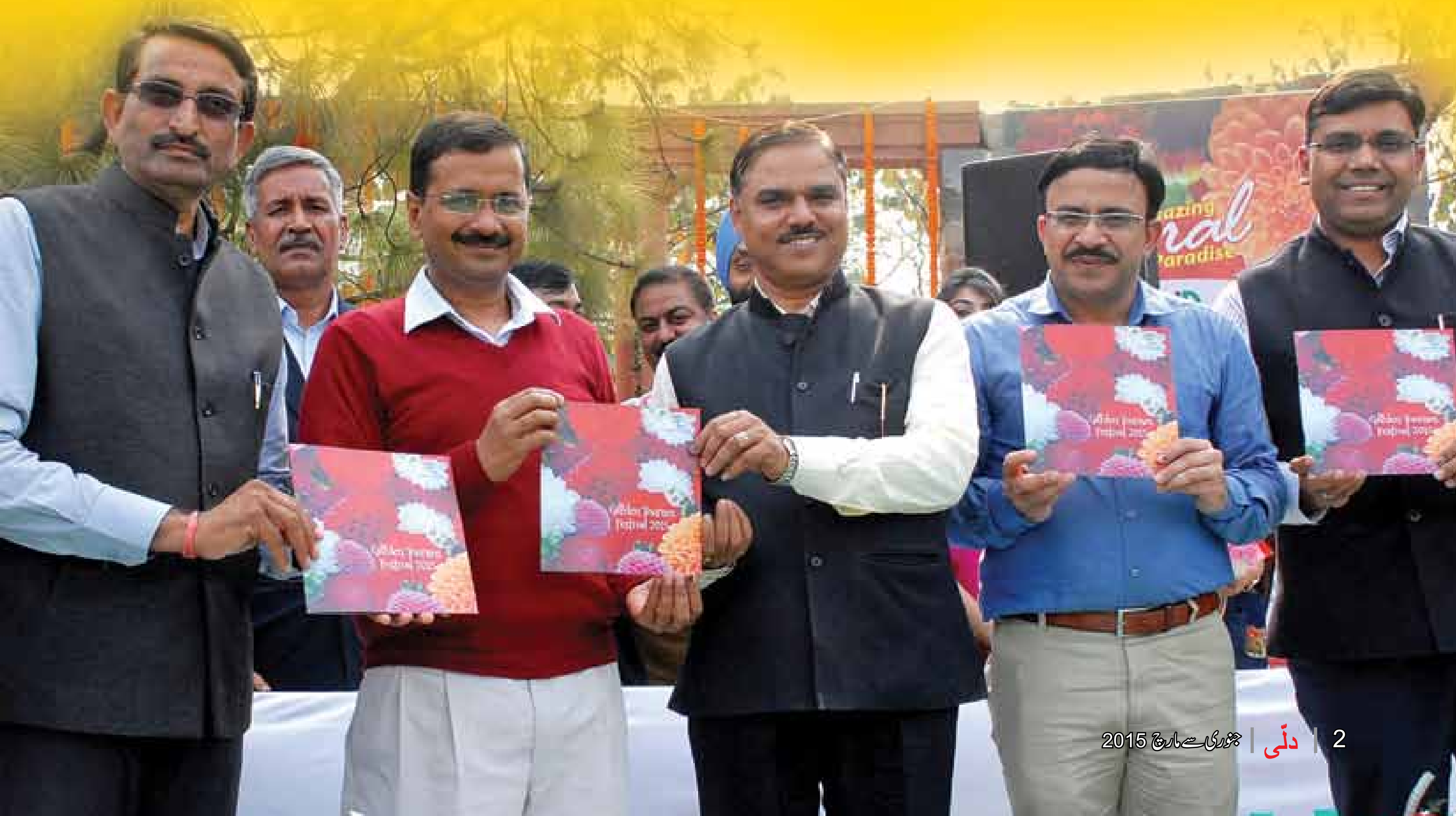

راجدھانی میں 28 ویں جشنِ سیاحت و باغبانی کا انعقاد

دہلی کے وزیراعلیٰ جناب اروند کیجریوال نے کہا کہ زیادہ سے زیادہ پودے لگاکر اور باغبانی کو بڑھاوادیکر ہم شہر کواور ہرا بھراتو بنانے میں کامیاب ہونگے ہی ،ساتھ ساتھ ایسا کر کے آلودگی اور مضرآلودگی کو بھی کنٹرول کیا جاسکتا ہے۔انھوں نے کہا کہ دہلی میں اس طرح کے باغبانی اتسووں کو بڑھاوادیا جانا چاہئے۔جناب کیجریوال نے یہ تجویز سعید العجب میں قائم پنچندریہ باغبانی میں 28ویں تین روزہ سیاحت باغبانی اتسو کا افتتاح کرتے ہوئے یہ بات کہی۔اس موقع پر دہلی سرکار کے سیاحت اور وزیرداخلہ جناب تیجندرسنگھ تومر،سیاحت محکمہ کے سیکریٹری جناب ایس ایس یادو،دہلی سیاحت وکاس نگم کے مینجنگ ڈائرکیٹر جناب رامیش تیواری،جنرل مینجر جناب روی دیچ اور باغبانی کے علاقے میں زیادہ تعداد میں لوگ بھی موجود تھے۔

وزیراعلیٰ نے اس موقع پر سیاحت باغبانی اُتسو کا پس منظر،اہمیت اور باغبانی کے دلچسپ پہلوؤں کو دلکش شاندار یادگار کا بھی افتتاح کیا۔

दिल्ली के मुख्यमंत्री श्री अरविन्द केजरीवाल दिल्ली सचिवालय में जर्मनी के एक प्रतिनिधिमंडल के साथ।

दिल्ली के उपमुख्यमंत्री श्री मनीष सिसोदिया कला, संस्कृति और भाषा विभाग की ओर से आयोजित नाट्य उत्सव का उद्घाटन करते हुए साथ में कला, संस्कृति एवं भाषा विभाग के मंत्री श्री जितेन्द्र सिंह तोमर (बाएं) भी हैं।

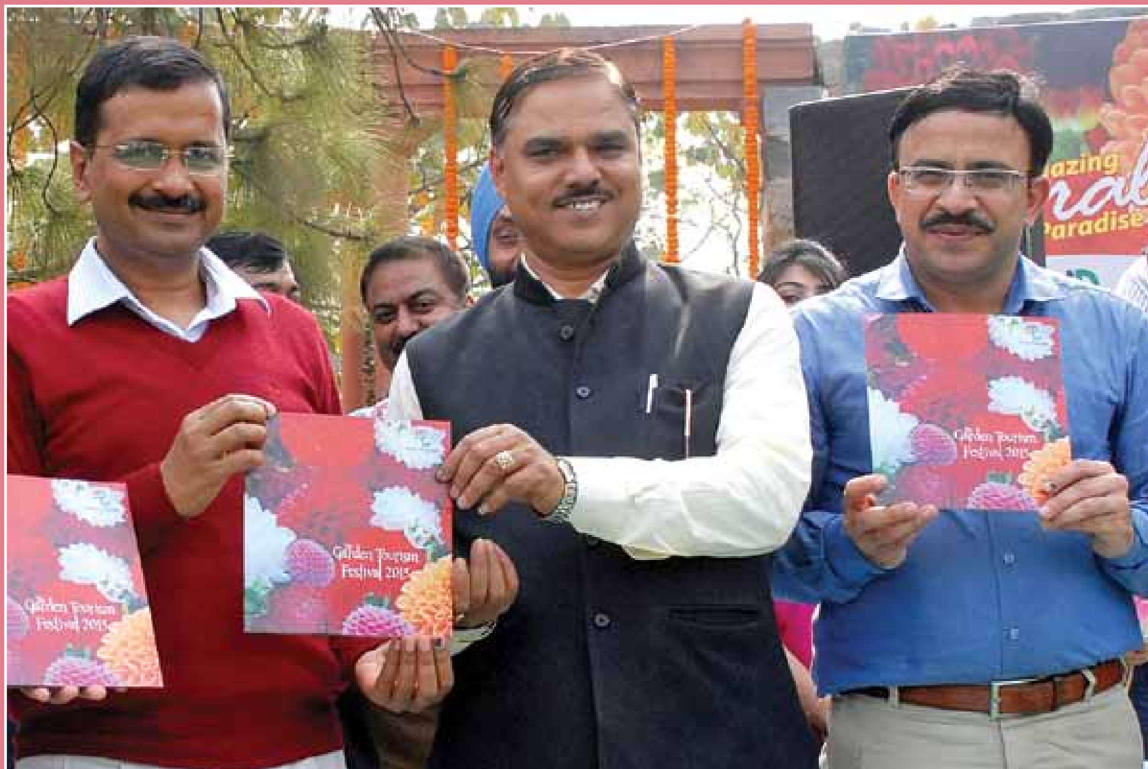

दिल्ली के मुख्यमंत्री श्री अरविन्द केजरीवाल और पर्यटन मंत्री श्री जितेन्द्र सिंह तोमर 28वें पर्यटन उद्यान उत्सव में बागवानी विषय स्मारिका का लोकार्पण करते हुए।

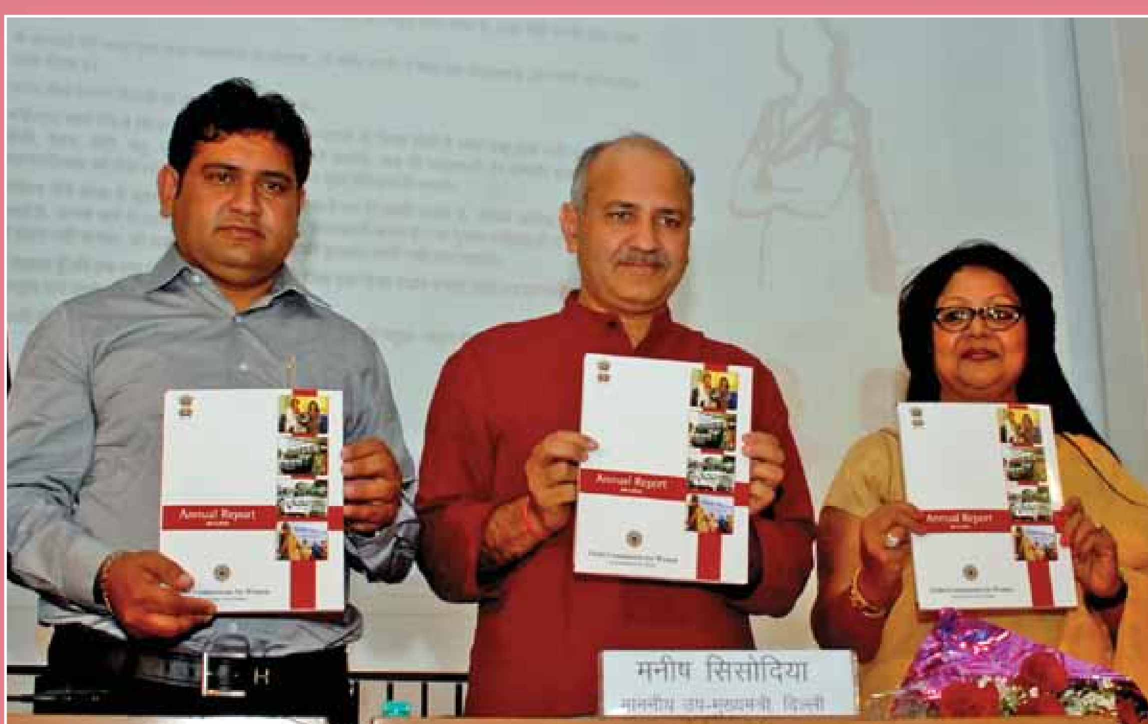

अन्तर्राष्ट्रीय महिला दिवस के अवसर पर दिल्ली के उपमुख्यमंत्री श्री मनीष सिसोदिया और महिला विकास मंत्री श्री संदीप कुमार दिल्ली महिला आयोग की वार्षिक रिपोर्ट जारी करते हुए।

श्री सज्जन सिंह यादव, निदेशक, सूचना एवं प्रचार निदेशालय, दिल्ली सरकार, पुराना सचिवालय, दिल्ली–110054 द्वारा प्रकाशित एवं आकांक्षा इम्प्रेशन्स, 18/36 स्ट्रीट नं. 5, रेलवे लाइन साइड, आनंद पर्वत इंडस्ट्रियल एरिया, न्यू रोहतक रोड, नई दिल्ली–05 द्वारा मुद्रित